

SLOVENE C

Cene inseratov:

Enostopna petina vrsta mali
oglas po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, poslana itd.
po Din. 4 —.Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvzemši
ponedeljke in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nevrnjeni pisni se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.611, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Gospodarji Slovenije.

Slovenski kapitalistični krogi so lahko zadovoljni z dosedanjim političnim in gospodarskim razvojem v novi državi. Z mamonom so dobili socialnodemokratske voditelje v svoje mreže ter s tem razbili njihovo stranko v brezpomembne frakcije, z obznanom so zamašili usta komunistom ter zaustavili razmah njihovega spočetka mogočnega pokreta, s hujskanjem proti »nevarnim separatistom« so podaljšali življenje njihovim žvenketajočim sredstvom vedno naklonjenega centralizma, s korupcijo so dobili odločilen vpliv na vse naše državno gospodarstvo, v Sloveniji so stranke in časopisi pod njihovim vrhovnim poveljstvom. Le Slovenska ljudska stranka in njena parlamentarna reprezentanca ni njihova, ohranila si je popolno svobodo akcije in besede, za to pa je sedaj prišla doba, da se proti njej uprizarjo neizprosni boj na nož, na smrt. Ves časopisni park, demokrati, radikalni, samostojni, socialistični, komunistični in nemški so postavili v eno črto za napad na Slovensko ljudsko stranko. Njo je treba pomandrat, potem ima kapitalistični val prosto pot po Sloveniji, brez vsake ovire, brez vsake kontrole.

Njihov glavni trik, katerega čujemo vsak dan iz nasprotnih trobent doneti na naša ušesa, je trditve: Slovenska ljudska stranka je gospodar Slovenije, v posesti ima skoraj vse poslanske mandate slovenskega ljudstva, ona je odgovorna za vse zlo, ki prihaja nad našo domovino.

Politično moč imajo iste stranke v rokah, ki so v posesti zakonodajne oblasti in eksekutive. Zakonodajna oblast izvršujejo po zadnjih volitvah v naši državi radikalni, Nemci in džemijet. Slovenski ljudski stranki je zaprta pot v vlado, dokler se Sloveniji ne dovoli zakonodajna samouprava in se proti vedno večji korupciji v celi upravi ne začne brezobziren boj. Za vse zakonodajne čine nosijo torej odgovornost na Slovenskem radikalni in Nemci ter še kvečjemu samostojneži, ki s svojimi spretnimi absencami pri različnih glasovanjih dajejo vsaj moralno podporo zakonodajcem. Eksekutivno, izvršilno oblast za Slovenijo, v Beogradu in doma, pa imajo v največji meri v rokah demokratje, samostojneži in za temi radikalni.

V vseh važnejših ministrstvih so za Slovenijo odločujoči uradniki, ki imajo vsled nepismenosti ministrov v slovensčini, izvzemši podpisa, neomejeno oblast pri svojih ukrepih, demokratje in samostojneži. V notranjem ministrstvu — demokrat, v ministrstvu za pravosodje — demokrat, v prosveti — demokrat, v agrarnem — demokrat, v finančah, carinah, monopolih — demokrat, v kmetijstvu — samostojnež. In kako je v važnejših uradih doma? V politični upravi na odločilnih mestih — radikalni in demokratje, v justici — demokrat, v industriji in trgovini — demokrat, v finančah — demokrat, v prosveti — demokrat, v poljedelstvu — samostojnež. Legislativa in eksekutiva, v kolikor pride v poštev Sloveniji, torej vsa politična moč glede Slovenije počiva sedaj v rokah demokratov, radikalov in samostojnežev. Četudi so demokratje in samostojneži sicer trenutno v opoziciji — ne pristovoljno, zato tudi ne s srcem — vendar radikalni vsled pomanjkanja svojih strankarjev-uradnikov rajše nastavljajo demokratske in samostojne privržence, ki so v smislu svojih strankarskih programov zvesti hlapci centralizma in njegovih orgij. Tako je vsa skrivnost in resnica o politični moči glede Slovenije.

Radikalni, demokrati in samostojneži torej edini posedujejo in izvajajo politično moč nad Slovenijo, legislativno in eksekutivno. Oboje kajpada centralistično iz Beograda. Oni so centralizem ustvarili in ga sedaj tudi sami izvajajo. Roke naših poslancev so pri tem neoskrunjene. Naša parlamentarna delegacija ima z ozirom na svoje nujno opozicionalno stališče samo eno nalogo, eno dolžnost, da vrši kontrolo in kritiko nad vsem centralističnim vladnim režimom in da propagira temeljne točke svojega programa. A to svojo nalogo vrši vzorno in izčrpno, ne samo v zadovoljnost lastne stranke, ampak tudi v zadovoljnost po-

štenih elementov vseh drugih strank. To so pokazale zadnje volitve, in pokazale bodo zopet bodoče, to se lahko čuje tudi vsak dan od poštenih Slovencev drugih strank. Centralističnim hlapcem je seveda dobro-

bit slovenskega naroda hekuba, njihov ideal je zlato tele, ki bi radi, da pred njim poklekne narod in ga moli. Zal, da so ti elementi trenutno gospodarji Slovenije, ker so slabi gospodarji!

Burna seja narodne skupščine.

VLADA BREZ KVORUMA. — DIVJE SCENE.

Belgrad, 7. dec. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se lahko imenuje dvo-boj med bosenskim radikalni in poslanci Jugoslovanske muslimanske organizacije. Ti poslanci med seboj niso samo politični nasprotniki, temveč se naravnost sovražijo. Kdor pozna razmere v Bosni, bo to mrzno tudi razumel. Kajti edini nasprotniki skrajno strankarske in brezdušne politike režima v Bosni so poslanci JMO. Danes je bila za ta dvoboj še tembolj ugodna prilika, ker je bila na dnevnem redu interpelacija poslancev JMO o občinskih pašnikih v Bosni. Te občinske pašnike, ki so mestoma nastali na ta način, da so posamezni posestniki odstopili del svojih posestev vs skupno uporabo, radikalna vlada posebno v muslimanskih in katoliških občinah brezobzirno razdeljuje med razne »dobrovoljce«. Med temi so večinoma premožni radikalni agitatorji, ki so svoja posestva za drag denar prodali, samo da jim min. za agrarno reformo dodeli novo zemljo, s katero se nadalje uganjajo umazane kupčije. To se je dogajalo posebno za časa volivne borbe, ko je dobil zemljo vsak, ki se je prijavil za radikalca. Te razmere je drastično opisal kot prvi govornik musliman Aja nović. Seja narodne skupščine je trajala dopoldne, popoldne in zvečer ter so se vrstili vsi muslimanski govorniki, nekaj demokratov in od Jugoslov. kluba poslanca Blaško Rajić in Gostinčar.

Njim sta odgovarjala minister za agrarno reformo in minister za šume in rube. Vsi govori poslancev so bili enodušna ostrakritika in obsodba vladne agrarne politike. Često je prišlo do tako burnih prizorov, da se je bilo bati dejanskih spopadov, če ne

bi posredovali treznejši poslanci. Neprestan hrup, prepir in medsebojno psovanje je povzročilo, da je predsednik ponovno prekinil sejo. Ko so bili prišli na vrsto vsi govorniki, je ob pol desetih ponoči predsednik odredil glasovanje. Pred glasovanjem je vsa opozicija zapustila dvorano in v njej so ostali samo radikalni, zemljoradnik Lazić in demokrat Popović. Običajni privesek vlade, džemijetovi in Nemci so manjkali. Na ta način vlada ni imela kvoruma, ko je pred glasovanjem o dnevnem redu prihodnje seje poslanec Lazić zahteval, da se mora po poslovniku glasovati poimensko v svrhu ugotovitve kvoruma, so radikalni dvignili huronski krik, ker so si bili v svesti, da nimajo kvoruma. Predsednik Jovanović je odgovarjal, da ne more odrediti poimenskega glasovanja, češ da mora po poslovniku tako glasovanje zahtevati 10 poslancev. Glede iste stvari je govoril tudi demokrat Popović. Predsednik ga je kaznoval z opominom, češ da se ni držal poslovnika in je javil, da se prihodnja seja vrši v torek. Vsed medklica poslanca Lazića: »Vi nimate kvoruma! To je nepošteno!« se radikalni dvignejo s svojih klopi in naskočijo Lazića. Predsednik v največjem nemiru zaključuje sejo. Nemir ne poneha. Radikal Popović je že zavil tel roko, da udari Lazića, ko prestrže udarec demokratski poslanec Čičević, ki je z ostalimi opozicionalnimi poslanci (ki so bili medtem na galeriji), novinarji in nekaterimi meščani skočil z galerije v dvorano, čim se je videlo, da bi znalo priti do dejanskega napada. V največjem nemiru, obojestranskem zabavljanju in preklinjanju so se poslanci polagoma šele po 10. uri zvečer razšli.

Nevzdržen položaj vlade.

ODPOVED DŽEMIJETA. — DEMOKRATI UPAJO NA VSTOP V VLADO. — PAŠIČEV POLOŽAJ OMAJAN.

Belgrad, 7. decembra. (Izv.) Javili smo že o skrajno slabem razpoloženju v radikalnem klubu, o demisiiji ministra Uzunovića, o omajanem stališču nekaterih drugih ministrov, in smo dejali, da je pričakovati preokreta v notranji politiki. Naše vesti so bile povsem točne in je današnji dan bil v tem oziru pomemben. Džemijet je namreč na današnji svoji seji odobril stališče svojih poslancev v finančnem odboru, ki sta glasovala proti proračunu pravosodnega ministrstva. Obenem je sklenil, da se ne udeležuje ne skupščinskih ne odborovih sej do torka, ko bo definitivno sklepal o svojem nadaljnjem postopanju. Radi takega položaja so tudi Nemci prišli v položaj, ki zanje nikakor ni povoljen z ozirom na njihovo dosedanje hlapčevsko pomoč vladi. Umaknili so se v rezervo in se tudi ne udeležujejo ne parlamentarnih ne odborovih sej. Med demokratih je opaziti deloma zelo živahno razpoloženje in se pojavljajo nade na ponovni vstop v vlado. Sploh je bil današnji dan poln neprestanih razburjenj, pogajanj in ugibanj.

Belgrad, 7. decembra. (Izv.) Lahko se trdi, da se nahaja režim Nikole Pašića v poslednjih izdihljajih. Mislilo se je, da bo smrt Stojana Protića ukrepila stališče Nikole Pašića, a se vidi, da so bili ti računi pogrešeni. Ne samo da je Pašić izgubil simpatije, kolikor jih je imel v najvišjih krogih, temveč se ga skušajo otresti njegovi najvišji trgovski prijatelji. Ta pojav je zelo tipičen, ker izkazuje, da se moč Nikole Pašića zmanjšuje in da ljudje, ki so doslej živeli na račun njegovih političnih metod, uvidevajo, da je konec njihovega ugodnega življenja. To izrazito razpoloženje proti Pašiću se je danes najlepše videlo ne samo na seji parlamenta, temveč še bolj v kuloarjih. Da-li »eračunano ali nepreračunano, so

radikalni poslanci z zgražanjem govorili o najrazličnejših aferah.

Na seji parlamenta pa je radikalni poslanec iz Bosne Andrić v svojem govoru dejal, da niso tako nevarni turške paše, temveč da so še bolj nevarni oni paše, ki nosijo jugoslovansko ime. Tej njegovi izjavi je sledil medklic: »Torej oni, ki nosijo ime Pašić!« Buren aplavz je sledil temu medklicu, dočim skoro noben radikalni poslanec ni protestiral. Z ozirom na tako razpoloženje so krožile v kuloarjih najrazličnejše kombinacije: Radikalna homogena volivna vlada brez Pašića — parlamentarna koalicijska radikalov z eno izmed opozicionalnih strank brez Pašića. Demokrati pa so raznesli vest o predstojajoči diktaturi, seveda tudi brez Pašića. Z vsemi temi kombinacijami pa se je spravljal v zvezi kotovanje kralja Aleksandra v inozemstvo.

»VSE DIŠI PO VOLITVAH.«

Belgrad, 7. decembra. (Izv.) Iz izjav posameznih radikalnih voditeljev po današnji seji narodne skupščine se jasno sklepa, da je položaj skrajno resen. Minister dr. Janić je izjavil Vašemu dopisniku: »Vse diši po volitvah.« Drugi ministri so sicer mnenja, da je položaj resen, vendar pa da ni misliti, da se jim posreči vsaj ena od kombinacij. Splošno so pa ministri odkrito grozili, češ vlada izvršuje popolno vladarsko oblast (ker je kralj v inozemstvu) in je pripravljena to oblast izrabiti do skrajnosti.

URADNIŠKE PLAČE V NEMCIJI.

Berlin, 7. dec. (Izv.) Vlada je danes nadaljevala pogajanja z uradniškimi organizacijami zaradi regulacije plač na podlagi zlate veljave. Sklenili so, da dobe uradniki 50 odstotkov predvojne plače.

Volitve na Angleškem.

V četrtek je bila volivna bitka na Angleškem v glavnem končana in odločeno vprašanje, katera stranka dobi večino v parlamentu, oziroma ali jo sploh katera dobi: to je, ali se bo tvorila koalicijska iz dveh strank, ki bi bila v stanju vladati ali pa bo kmalu zopet treba novega apela na volivce. V trenutku, ko to pišemo, nam rezultat še ni znan.

Te volitve so bile izvanredne važnosti za Anglijo in posredno za ves svet. Važnost se razvidi iz volivnih gesel strank.

Konservativna stranka je za svoj cilj označila carinskovarstveno politiko, ki naj Anglijo zaščiti pred tujo, zlasti francosko in pozneje nemško konkurenco, tako zviša domačo proizvodnjo in odpravi brezposelnost, v občo pa iz Anglije vstvari državo, ki bo z ozirom na svoje dominijone, ki dobe prednostno-carinske tarife, kolikor mogoče zadoščevala sama sebi (tkzv. avtarkizem). V zunanje-političnem oziru bi ta sistem vedel do čimdalje večje samostojnosti Anglije, podobno kakor se danes vede do Evrope Amerika.

Liberalna stranka, ki je letos šla proti konservativcem združena v boj, je zastopala dosedanj princip svobodne trgovine, ki odpira Angliji ves svet in ki terja, da Anglija slejkoprej živahno posega v tok političnega življenja evropskega kontinenta. Volivna borba liberalne stranke je vsled prevladajočega vpliva Lloyd Georgeja imela precejšnjo protifrancosko ost.

Delavska stranka je sicer tudi proti varstveni carini, vendar pa polaga pretežno važnost na pravično socialno politiko, ki naj v zvezi z odločnim pacifizmom, revizijo verzajskega miru, diplomatičnim priznanjem Rusije in vzpodbujanjem vseh antikapitalističnih in mirovnih gibanj v Evropi pripomore k vzpostavitvi političnega in gospodarskega blagostanja sveta.

Ako pri volitvah nobena stranka ne dobi večine, ki bi jo usposobila za vlado, so spriči dejstva, da obstajajo v konservativni in liberalni, pa tudi v delavski stranki mnoge skupine, ki fluktuirajo na desno ali na levo, mogoče mnoge kombinacije najrazličnejšega značaja. Možno so predvsem: liberalno-delavska, liberalno-konservativna (unionistična) in konservativno-delavska koalicijska. Pri tem treba upoštevati, da je delavska stranka, dasi sestoji iz več samostojnih skupin, med seboj zelo homogena, dočim imata tako konservativna kakor liberalna stranka v sebi krilo, ki se vedno lahko odcepi.

Preden se položaj v tem oziru razjasni, preteče nekaj časa.

Razmerje strank v parlamentu 1922.

V prejšnji zbornici, izvoljeni novembra 1922, je bilo razmerje med strankami sledeče:

Konservativci	346
Liberalci (Asquithovci + L. Georgevci)	117
Labour Party (Delavska stranka)	144
Razni	8

Vseh mandatov 615

Za absolutno večino je treba 308 glasov; konservativci so imeli 77 glasov večine nad vsemi ostalimi strankami in so tvorili vlado. Leader (vodja) opozicije, ki igra v angleškem parlamentu, kjer poslanci individualno pridejo malo do veljave, jako važno vlogo in je prvi za ministrskim predsednikom, kateri je vedno voditelj vladajoče stranke, je bil Macdonald, načelnik Labour Party. Liberalna stranka je prišla malo do veljave, ker je bila razcepljena v dve približno enako močni skupini.

Razmerje za vsako stranko oddanih glasov pa je bilo (približno):

Konservativci	5.800.000
Liberalci	4.500.000
Labour	4.400.000
Razni	1.000.000

Vsega okoli 15.700.000

Po številu volivcev torej konservativci l. 1922 niso tvorili absolutne večine volivcev, marveč le $\frac{1}{3}$. To se razlaga iz angleškega volivnega sistema, ki daje ve-

čino kandidatu, kateri ima četudi 1 sam glas več od ostalih kandidatov v okraju.

Število volivcev letos.

Letos znaša število volivnih upravičencev 18.386.629, med temi 7.889.715 volivk, torej okoli 3 milijone več kot lani.

Ze proglašeni poslanci.

Ker niso imeli nobenih protikandidatov, so bili takoj proglašeni za izvoljene: 35 konservativcev, 11 liberalcev, 3 laboristi in 1 brezstrančar.

Volivna borba v zadnjih momentih.

London, 6. decembra. (Izv.) Zanimanje za izid volitev je v celi deželi ogromno. Kar premore moderna tehnika občil, stoji vse v službi volitev, da bi se rezultati izvedeli čim prej. Zadnja dva dni je bil volivni boj naravnost gigantičen in takih množin letakov in brošur še niso nikdar raztrosili in razdelili kot pri teh volitvah. Angleško volivstvo se zaveda, da gre za dalekosežne odločitve in zato upajo, da bo udeležba kljub slabemu vremenu zelo številna.

Konservativci izgubljajo?

London, 7. decembra. (Izv.) Reuter javlja: Po dosedanjih poročilih so doživeli konservativci znatne izgube. Zmagujeta liberalna in delavska stranka. Po dosedanjih poročilih so dobili konservativci 110, liberalna stranka (Lloyd George) 59 in Delavska stranka 76 mandatov.

ZADNJI DANES ZNANI IZIDI.

Konservativci brezpogojno v manjšini.

London, 7. decembra. (Izv.) Konservativci so tako na deželi kakor v mestih občutno poraženi. Liberalci so osvojili večino mandatov na deželi, Delavska v mestih. Bivši glavni agitator liberalne stranke Mac Cudy je bil v North Hamptonu poražen od kandidatkinje Delavske stranke.

London, 7. decembra. (Izv.) Ob 3. uri 45 minut popoldne je bil volivni rezultat sledeči: Konservativci 222, liberalci 128, Labour 158, 10 neodvisnih.

London, 7. decembra. (Izv.) Ob 3. uri 55 minut popoldne: Na podlagi dozdaj znanih rezultatov ni več nobenega dvoma, da ostane konservativna stranka napram ostalim opozicijskim strankam v manjšini.

London, 7. decembra. (Izv.) Ob 6. uri 30 minut popoldne: Konservativci 243, liberalci 138, Labour 174, neodvisni 10, vsega skupaj 565 izvoljenih poslancev. Liberalci so pridobili 47, Labour 43 mandatov, konservativci so izgubili 88. Neznanih je še 50 izidov. Ako bi konservativci dobili vseh teh 50 mandatov, torej 293, ne bi imeli nadpolovične večine, ki znaša 308. Torej so definitivno izgubili večino.

ZAPRTA ITALIJANSKA VSEUČILIŠČA.

Rim, 7. nov. (Izv.) Vlada je zaradi nemirov zaprla tudi neapeljsko vseučilišče. Nemiri so se pričeli tudi na vseučiliščih v Turinu in v Bologni.

Ministra Vujičić in Trifković v Zagrebu.

Zagreb, 7. dec. (Izv.) Sinoči sta prišla v Zagreb ministri notranjih zadev Vujičić in minister za izenačenje zakonov Trifković v spremstvu načelnikov dr. Havlička in dr. F. Svetka. Na kolodvoru sta jih pozdravila župan arhitekt Heinzel in pokrajinski namestnik dr. Cimić. Po sprejemu so odšli vsi pod vodstvom župana Heinzla na poplavljenno ozemlje in si ogledali razdejane objekte, ki jih je porušila Sava. Pri tej priliki je opozoril g. Heinzel ministra, da bo treba mnogo denarja, ne samo za trenutno pomoč, ampak še mnogo več za dovršitev pričetke regulacije Save, da se tako nesreče v bodočnosti preprečijo. Po večurnem razgledovanju opustošenih planjav so se gospodje vrnili v mesto in si ogledali delovanje pomožne akcije za poplavljenost, zlasti organizacijo prehrane. Popoldne sta se ministri odpeljala v Seštev in v Dugoselo, kjer sta poškodovancem delila pomoč na licu mesta v zneskih po 1000 do 3000 Din. Pri tej priliki se je z ministroma razgovarjal tudi Vaš dopisnik, ki mu je minister Vujičić rekel, da je vlada v parlamentu pač odbila najnost zakonskega predloga za pomoč, ni pa odbila stvarne nujnosti in vlada bo poskrbela, da se Hrvatski pomore tudi za bodočnost. Minister je dalje omenil tudi intervencijo poslanca dr. Šimraka in prof. Bariča v korist poškodovancem. Vlada sicer ni postopala po njihovih predlogih, pač pa je upoštevala njihove informacije. — Po končanem obisku sta se ministri zahvalila županu Heinzlu za njegovo vodstvo in za njegova pojasnila in se namenila odpotovati v Slovenijo z avtomobilom. Pozneje pa so došli, da se odpeljeta v Ljubljano v soboto zjutraj z brzovlakom.

Poslanica predsednika Coolidgea kongresu.

Washington, 7. dec. (Izv.) V poslanici, ki je bila 6. t. m. prečitana kongresu, izjavja predsednik Coolidge med drugim: Amerika je definitivno odrekla članstvo pri Zvezi narodov in ratifikacijo njenih statuten. Predsednik ne namerava na tem ničesar izpreminjati. Zveza narodov je za Ameriko zunanji faktor. Amerika upa, da bo svojemu namenu služila, ne vidi pa razloga, da bi se s pristopom svoje svobode odrekla. Amerika se bo slejkoprej v svoji zunanji politiki dala voditi od načela, da ne sklepa nobenih trajnih zvez. Predsednik je v senatu vložil predlog, da naj ameriška vlada pristopi mednarodnemu razsodišču v Haagu, seveda s pridržkom, da to ne pomeni pristopa k Z. N. Kar se tiče Rusije, ameriška vlada svojim državljanom slejkoprej ne bo branila vzdrževati z Rusijo trgovinske zveze, ruske vlade pa ne prizna, dokler le-ta ne pristopi k izpolnjevanju svojih mednarodnih obveznosti. Amerika nadalje hoče, da Francija dobi, kar ji je Nemčija dolžna, Nemčija naj se pa gospodarsko vzpostavi. Mi se bomo slejkoprej prizadevali, da se vsi spori poravnajo in da se odlo-

čijo ne s silo, ampak mirnim potom.

Amerika za ameriško politiko.

Washington, 7. decembra. (Izv.) Predsednik Coolidge je danes otvoril zborovanje kongresa s spomenico, v kateri izjavja, da mora Amerika delati predvsem ameriško politiko. Društva narodov ne zanika, smatra za mnogo važnejše mednarodno razsodišče. Glede Rusije ugotavlja, da vlada Zedinjenih držav ne more stopiti prej v stik z Rusijo, dokler Rusija ne prizna mednarodnih obveznosti. Glavni problem notranje ameriške politike je znižanje davčnih bremen. Armada in mornarica morata ostati, ne zato, ker želi Amerika vojno, ampak da ne pokaže slabosti. Posebno pozornost je treba posvečati gradbi letal in podmornic. Dotok priseljencev je treba omejiti in dobro bi bilo, če bi se vsi tuji v Zedinjenih državah takoj registrirali.

Škofovsko posvečenje dr. Jos. Srebrniča.

Danes, na praznik Brezmadežne, se izvrši v ljubljanski stolni cerkvi sv. Nikolaja slovesno posvečenje novega škofa krškega (Krk) dr. Josipa Srebrniča. Kot konsekrator bo fungiral ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič, kot asistenta pa lavantiski škof dr. Andrej Karlin in zagrebški pomožni škof dr. Ivan Lang. Slovesnost se prične ob pol 10. Ob slovesnem vzhodu v cerkev se bo zapel na koru responsorij z »Ece sacerdos magnus«, po izvršeni konsekraciji pa slovesni »Te Deum«, med katerim bo delil novoposvečeni škof po cerkvi svoj apostolski blagoslov. Sv. maša se vrši med obredi, pri kateri bo pel stolni kor. Četrte ure po končanem cerkvenem opraviilu bo sprejemal novoposvečeni škof eventualne posetnike v škofijskem dvorcu.

OBRED ŠKOFOVSKEGA POSVEČENJA.

Obred, po katerem se posvečujejo škofje je zelo star. V glavnem sega nazaj v prvo tisočletje, s. 5. 4. stoletje po Kr. Že takrat, ko so še poganski svečeniki zažigali na Kapitolu kadilo svojim malikom, so škofje, nasledniki apostolov, med bistveno enakimi obredi kot danes delili škofovsko posvečenje. Ker nam iz cerkvenega obreda tako lepo odseva, kako pojmuje Cerkev visoko škofovsko čast in oblast, in ker so ti obredi nam povečini neznani, je vredno, da si jih v glavnem ogledamo.

Razen velikega oltarja, pri katerem se vrši posvečenje, mora biti pripravljena za sv. mašo še ena kapela ali oltar (v stolnici veliki oltar in oltar sv. Dizme), pri katerem škof posvečenec do darovanja daruje daritev sv. maše. Obred se prične s tem, da starejši škof asistent — že na cerkvenem zboru v Niceji, l. 325., je bilo namreč določeno, da morajo biti pri posvečevanju novega škofa navzoči najmanj trije škofje (Can. IV.) — prebere mandatum apostoličum, apostolsko pismo, s katerim rimski papež, namestnik Kristusov, naslednik sv. Petra, potrdi izbranega duhovnika za škofa

katoliške Cerkve. Po prebranem papeževem pismu posvečenec prispeže zvestobo sv. Petru, rimski Cerkvi, rimskemu papežu. Zelo odločna je ta prisega, jo pač zahteva namestnik Kristusov, oče vesoljne Cerkve.

Sledi izpraševanje — examen. S 17 vprašanji očetovsko skrbno, ljubeznivo pa odločno izprašuje škof posvečevavec posvečenca o njegovi resni volji, da bo spoštoval sv. pismo, ga učil in razlagal, da se bo trudil za krščanske čednosti, pa tudi o njegovi veri v Boga Očeta in Sina in sv. Duha. Bistveno se od škofa ne zahteva nič drugega, kot je zahteval že apostol Pavel v 1 Tim. 3, 1—7.

Po tem uvodu se prične sv. maša. Škof posvečevavec in posvečenec opravita skupno pri velikem oltarju pristopne molitve. Nato pa pri glavnem oltarju nadaljuje le posvečevavec sv. mašo. Posvečenec in oba škofa asistenta gredo k stranskemu oltarju, kjer se novoimenovani škof obleče v škofovska oblačila. Ob asistenci obeh škofov nadaljuje kar tukaj sv. mašo. Po končanem gradualu (pred evangeliem) pa se spet vrnejo vsi trije k velikemu oltarju, kjer se vrši posvečenje.

Težko breme (onus Episcopatus) prevzame škof. Vsi škofje in vsa asistenca molijo litanije vseh svetnikov in prosijo pomoči za novo izbranega. Po končanih litanijah vzame posvečevavec evangelijsko knjigo in jo položi na posvečenca, tako, da sloni na plečih. Evangelijska knjiga je do konca obredov, dokler je ne prejme v roko, njegova stalna spremljevalka. Tako se bo tudi v svojem škofovskem delovanju sam ravnal po njenih naukih, vernike iz nje učil, v njej iskal sveta, moči in tolažbe.

Precej za tem sledi bistveni del posvečenja. Vsi trije škofje se z rokami dotaknejo posvečenčeve glave in pri tem govore besede: Prejmi sv. Duha! V daljši molitvi prosi sv. Cerkev, naj bi sv. Duh razlil nad novoposvečenega škofa polnost svoje milosti. Škof ima pravico deliti sv. zakramente, posebej zakrament sv. birme in sv. mašniškega posvečenja. Njegova glava in njegove roke se med pomenljivimi besedami mazi- lijo s sv. krizmo.

Trojno oblast imajo škofje: kraljevsko, duhovniško in učeniško. V znamenje kraljevske oblasti prejme škofovsko palico (pastorale), da bo po zgledu Dobrega Pastirja slabe utrjeval, omahujoče podpiral, grešnike vodil na pravo pot. Škof sklene skrivnostno zvezo s svojo škofijo, kar pomenja dragoceni pristan, ki ga dobi pri posvečenju. V znamenje svoje učeniške službe dobi še evangelijsko knjigo z naročilom, naj besedo božjo svojim vernikom oznanjuje. Ko prejme vso oblast, kot jo imajo drugi škofje v katoliški Cerkvi, ga kot ljubega brata vsi trije poljubijo z besedami: Mir s teboj!

Novoposvečeni škof se vrne v spremstvu obeh škofov asistentov in druge asisten- ce k stranskemu oltarju, kjer nadaljuje sv. mašo do darovanja. Pred darovanjem gre do spet vsi trije škofje k velikemu oltarju. Po starodavnem običaju daruje novoposvečeni posvečevavec 2 prižgani sveči, 2 kruha in 2 okrašeni posodici vina. Kot se kruh in vino spremeni v daritev, tako se tudi škof daruje Bogu v daritev in v svoji višji pastirski službi bo použival kot prižgani sveči v čast božjo svoje dušne in telesne moči.

Od tu dalje oba škofa pri velikem oltarju skupno nadaljujeta sv. daritev (concelebratio). Posveti se le ena hostija in vino le v enem kelihu. Po svojem obhajilu posvečevavec obhaja s koščkom med sv. mašo posvečene hostije novoposvečenega in mu da piti iz keliha sv. Rešnje kri, iz katerega je pil sam. Prelepa bratska ljubezen ju družijo, oba škofa, naslednika apostolov.

PLAKATI

v reklamne svrhe se vam izplačajo le, če so tični in originalni. Litografsko (potem ofset-tisk) izdelani plakati so najcenejši in najučinkovitejši.

JUGOSLOVANSKA TISKARNA, Ljubljana

M. J. Lermontov:

»Bela«.

(Iz ruščine prevedel —r—.)

Potoval sem iz Tiflisa. Vsa moja prtljaga na vozu je obstojala iz nevelikega kovčka, ki je bil do polovice napolnjen s potnimi zapiski o Gruziji. Njihov večji del sem na vašo srečo izgubil; kovček z drugimi stvarmi pa je na mojo srečo ostal cel.

Ze se je solnce začelo skrivati za zasneženi gorski hrbet, ko smo se začeli spuščati v Kojšnarsko dolino. Voznik je neustrudljivo poganjal konje, da bi se mu še do noči posrečilo priti na Kojšnarsko goro, in je na ves glas prepeval pesmi. Imeniten kraj je ta dolina. Od vseh strani se spuščajo vanje nepristopne gore, rdečaste skale preraščene z zelenim grmičjem in ovenčane z gručami platan, rumenkasto gola mesta izprana od viharjev, a tam visoko, visoko, zlata bleščava snega; a doli se teni Aragva, združujoča se še z drugo brezimno reko, ki se vije iz zatemnele in zamegljene votline, kakor srebrna in se bleskeče kakor kača v luskinastem oklepu.

Ko smo dospeli do podnožja Kajšnarske gore, smo se ustavili in odpočili. Gnetlo se je tam in vrvelo kakih dvajset Gruzincev in Gorjancev; v bližini se je tudi karavana velblodov pripravljala, da prenoči. Moral sem najeti še bike, ki bi naj potegnili moj voz na to vražjo goro; kajti bila je

jesen, pot ledena in gora okoli 2000 m visoka.

Ni bilo drugače, kakor da sem najel šest bikov in nekaj priganjačev. Eden izmed njih si je zadel na pleča moj kovček, drugi pa so pomagali živalim samo s svojim bičanjem.

Za mojim vozom je četvorica bikov vlačila drug voz, kakor da ni nič, čeprav je bil prav do vrha naložen. Temu sem se čudil. Za njim je stopal gospodar in puhel iz male kubardinske pipe, okovane s srebrom. Nosil je častniški suknjič brez našivov in čerkezsko kosmato kučmo. Po obrazu bi mu prisodil petdeset let. Rujavkasta barva obraza je pričala, da se mudi že dolgo pod zakavkaškim solncem, in predčasno osiroke brke niso prav nič odgovarjale odločnemu koraku in bodri zunanosti. Stopil sem k njemu in ga pozdravil; molče je vrnil pozdrav in puhnil predse ogromen oblak dima.

»Zdi se mi, da sva sopotnika.«
Zopet je molče prikipal.
»Vi greste najbrž v Stavropol.«
»Da, prav tja, z državnimi stvarmi.«
»Povejte mi, prosim vas, kako je to, da vaš težek voz z lahkoto vlečejo štirje bikki, medtem ko moje prazno vozilo komaj spravlja naprej šest živinčet s pomočjo teh priganjačev.«

Zvito se je nasmehnil in me pomenljivo pogledal. »Vi menda niste dolgo na Kavkazu?«

»Eno leto,« sem odvrnil.

Nasmehnil se je v drugo.

»No, in?«

»Da, da; vražji ljudje so vam ti Azijati. Vi mislite, da pomagajo, če kričite. Toda sam vrag vedi, kaj kriče. Biki jih ne razumejo. Vprežite jih tudi dvajset, če hočete, pa se vam ne bodo ganili iz mesta, pa naj ti-le kriče kakor hočejo... Vražji prebrisanci. Toda kaj jim moreš? Ko pa tako radi odirajo potnike. Razvadili smo jih, prokletnike. Videli boste, še za vodbo i radi od vas. Saj jih poznam; mene pa ne bodo!«

»Ste vi že dolgo tu v službi?«

»Da, jaz sem služil tu že pri Alekseju Petroviču (Jomolovu),« je odgovoril visoko in dostojanstveno. »Ko je on prišel sem, sem bil jaz podporočnik,« je še pristavil, »in pod njim sem dobil dva čina v priznanje svojega hrabrega obnašanja proti Gorjancem.« »In sedaj?«

»Sedaj sem pri tretjem linijskem bataljonu. In vi, če smem vprašati?«

Povedal sem mu.

S tem je bil pogovor končan in nadaljevala sva pot molče drug poleg drugega. Na vrhu gore smo prišli v sneg. Soince je zašlo in noč je sledila dnevu brez prehoda, kakor se to navadno zgodi na jugu; toda v bleščavi in sijaju snega smo vendar mogli razlikovati pot, ki se je sicer še vzpenjala v goro, čeprav ni bila več tako strma. Ukazal sem, da so položili kovček na voz

in zamenjali bike s konji in se še enkrat ozrl v dolino; vendar pokrila jo je že gosta megla, ki se je kar valila iz kotlin, in niti enega glasu nisimo več slišali iz nje. Priganjaci so hrumeče stopili okoli mene in me prosili za vodko; toda štabni stotnik je tako strašno zakričal nad njimi, da so se takoj porazgubili. »To so vam ljudje,« je rekel, »še tega ne vedo, kako se kruhu pravi po rusko, to pa so se le naučili: častnik, dajte za vodko. Tatari so po mojem mnenju boljši, ti vsaj ne pijejo.«

Postaja je bila oddaljena še en kilometer; vseokoli je bilo tiho, tako tiho, da bi lahko sledil komarju po njegovem brenčanju. Na levo je temnela globoka kotlina; za njo so se pred nami temnomodri vrhovi gore, vsi raztrgani in razbiti, pokriti z debelim snegom, ostro odražali od svetlega belkastega neba, ki je še hranilo zadnji odblesek zarje. Na temnem nebu so se začele svetlikati zvezde, in, čudno, zazdela se mi je, da so tu precej višje, kakor pa pri nas na severu. Na obeh straneh poti so vstajale gole črne skale, tuintam pritlikavi nizki grmiči, toda ni se ganil niti en sub lis in prijetno je bilo slišati med tem mrtvinom snom prirode drdranje zaostalega poštnega voza in od časa do časa se oglašujoči ruski zvonček.

»Jutri bo imenitno vreme,« sem rekel. Štabni stotnik ni odvrnil ničesar in mi je s prstom pokazal na visoko goro, ki se je dvigala ravno pred nami.

Po zadnjem blagoslovu dobi še mitro in rokavice.

Posvečevavec zapoje pri velikem oltarju zahvalno pesem: Te Deum. Med tem pa gre novoposvečeni škof v polnem škofovskem ornatu v spremstvu obeh škofov asistentov po sredi cerkve in prvokrat deli vernikom škofovski blagoslov.

Ad multo annos! s temi besedami se trikrat zahvali škofu posvečevavcu in obred je končan.

Naj bi se na današnji dan na priprošnje Brezmadežne razlila polnost milosti sv. Duha na Presvetlega vladiko, naslednika velikega Mahniča, da bi se spet kot nekdanj oči vseh katoliških Jugoslovancev ozirale na otok, postavljen sredi morja...

GORICANI NOVEMU KRŠKEMU ŠKOFU.

Sv. Pavel pravi, da je škofovska oblast mučeništvo. To bridko čuti naš prevzvišeni goriški vladika, to je v prezgodnji grob spravilo našega velikega Mahniča. Novi škof, ki bo danes posvečen v naslednika svojega slavnega rojaka, je gotovo vreden te časti, do katere ga kliče nebo. Ali bo tudi njemu prinesla mučeništvo? Ne bo se ga branil.

Kar ga poznamo, si ni želel drugega, kot delo in trud.

Ko se je vrnil kot novomašnik iz rimskega Germanika se je njegova izrazita osebnost takoj pričela uveljavljati med nami. Njegov vpliv smo občutili najprej bogoslovci, ki nas je navduševal k resnemu znanstvenemu delu. In ne smem zamolčati treh tovarišev duhovnikov, ki so mu takrat stali ob strani, msgr. dr. Josip Ličan, sedanjí dekan črniški Alojzij Novak in župnik svetokriški Ivan Rejec. Ta duhovniška četvorica in drugi duhovniki in laiki so neumorno uplivali na naše ljudi, ožje prijateljske kroge, dijaštvo, lajsko inteligenco in duhovnike. dokler ni ustvarila popolnoma nov rod z novimi idejami in visokimi ideali. Tedanji voditelji Goričanov so v svojem delovanju popolnoma pozabili na najvažnejši zakon v človeštvu in človeškem delu: sploh: Skrb za dober naraščaj. Tekom desetletja se je to popravilo in imeli smo krasno četo našega dijaštva, ki še danes oznanja po vsej Sloveniji naše ideje in se je uveljavila na vseh poljih našega kulturnega gibanja. — Prosvetno delo je takrat izgubljalo svoj pomen iz čitalniške dobe. Naši pionirji so zasadili svoje lopate globoko v zanemarjeno zemljo, zbrali okrog sebe mlade moči in v kratkem je zašumelo po vseh občinah novo življenje, ki ga je gorko budila takratna Slovenska krščanska socialna zveza v Gorici. — Upliv nove čvrste miselne pobude se je neposredno poznal tudi v združništvu. Vzpostavilo se prosvetno organizacijo so se pričele ustanavljati, pozivljati združne organizacije, katerim so se postavili na čelo po večini možje — širitelji novega duha.

Novi kvas je v kratkem prekrasil vse Goriško. Močno je kipelo. Dr. Srebrničev krog je ustanovil svoj list, ki je na mah zavzel duševno, politično in kulturno vodstvo goriške dežele. »Novi čas«, ki ga je spretno urejeval sedanji poslanec Franc Kremžar, se je tako prikupil goriškim Slovincem, da je vse druge liste v najkrajšem času potisnil v kot. Se le vojska ga je ustavila.

Najvažnejša ustanova dr. Srebrniča in njegovega kroga je pa »Katoliško tiskovno društvo v Gorici«, ki mu je bil novi škof prvi predsednik.

Na mizi pred mano leži pečat te zadruge. Petnajst let je star ta pečat, lepo zgodovino ima za seboj. Takrat sem bil preleki deškega semenišča v Gorici, dr. Srebrnič pa ravnatelj. Nekega dne stopi v mojo sobo in mi naroči, naj mu narišem načrt

za pečat K. T. D. V sredi naj bi bila baklja in zraven črke I. N. D. (In nomine Domini.) Še danes sveti ta baklja, ki ste jo takrat prižgali in njen ogenj je vedno večji, njen žar vedno svetlejši, krepkejši!

Pred kratkim sem obiskal Presvetlega. Prosil me je, naj vzamem s seboj domov knjige Moške Marijine družbe v Gorici, ki jo je on ustanovil in vodil do vojne. Koliko spominov se mi je zbudilo, ko sem pregledoval imenik članov, ki sem ga pred 15 leti začel pisati! Kako se bleste ta imena v naši zgodovini!

Vojna je na videz vse to delo uničila, a le na videz. Na temeljih, ki jih je postavil dr. Mahnič in za njim dr. Srebrnič in njegov krog se zopet obnavlja vsestransko goriško ljudstvo, ki se danes veseli časti, ki jo je dosegel njegov sin.

Božji blagoslov naj spremlja novega pastirja krške škofije! D. D.

Tisočem in tisočem vernikov krške škofije, primorskih rojakov in mnogoštevilnih prijateljev novega škofa krškega širom Slovenije se pridružujemo tudi mi s srčni mi voščili in kličemo novemu škofu: Ad multos annos!

Tržaško pismo.

Trst, 6. decembra 1923.

Nova gonja proti našim škofom. Pred časom se je zagnalo fašistovsko časopisje z vso silo proti novemu tržaškemu škofu dr. Fogarju. Proti njemu kot duhovniku da nimajo sicer nič, ampak nasprotni so mu, ker da je alter ego nadškofa Sedeja. In tega imajo posebno v želodec. Načelstvo goriškega fašja je otvorilo te dni nov, odločen boj proti škofu dr. Sedeju s sledečo resolucijo: Načelstvo goriškega fašja v zavesti, da tolmachi mišljenje celega mesta (?), dviga svoj glas in zahteva intervencijo narodne vlade, da odvzame od Gorice sramoto, obstoječo v tem, da mora imeti za svojega dušnega pastirja nadškofa Sedeja, avstrijskega slavitelja cesarske slave pri Kobariidu, obrekovalca naših junakov in zaničevalca naših mučnikov. Zagotavlja, v svetem imenu mrtvih vojakov, da ne odneha od boja, ki ga začenja fašij s prišujočo resolucijo, dokler ne bo zapustil Goriške avstrijski dušni pastir, ki tudi danes še seje sovraživo proti Italiji in šunta s svojim nastopom tujerodce proti nam. Pozivajo se vsa mestna društva, da se temu protestu pridružijo. Ta resolucija se daje na znanje višjim fašistovskim oblastem in se zahteva intervencija Mussolinijeva. Kdor pozna italijanske razmere in ve, da je Mussolini jetnik pokrajinskih »ras-ov«, kakor imenujejo lokalne poglavarje fašistov, ta ve, koliko je bila ura za nadškofa Sedeja. Pri vsej stvari je pa najbolj žalostno to, da se skrivajo za vso to gonjo italijanski duhovniki. Ta resolucija namreč ni nič drugega kakor samo korolarij člankov, ki jih je pred časom objavil proti dr. Sedeju framasonski »Piccolo«, in ki so bili, če ne pisani, pa vsaj inspirirani od italijanske duhovniške strani. — Toda nista jim zadosti Fogar in Sedej, ampak spravili so se tudi na škofa Jegliča. »Piccolo della Sera« je namreč prinesel te dni iz Gorice dopis, kjer pravi, »da se govori, da se je škof Jeglič na svojem povratku iz Rima ustavil na Vipavskem in da je »baje« govoril v cerkvi zbrani množici in da je hujškal proti Italiji ter tolažil ljudi, da pride kmalu odrešitev. Ves dopis je tako sestavljen, da se takoj pozna, da je vse laž kar poroča, vendar pa dopisnik poziva vlado, naj ukrene vse, kar zahteva tak slučaj. Namen pisanja je očiten: nabujskati oblasti na vipavsko ljudstvo. — Težak je boj proti premočnemu sovražniku, a brez upa zmage proti sovražniku, ki vrh moči nima iskrice poštenja.

Františkani v Kopru, spadajoči v dalmatinsko franšiskansko provincijo, morajo zapu-

stiti koperski samostan in državo. Na njih mesto pridejo italijanski redovniki, ki ne poznajo razen svojega nobenega drugega jezika.

V italijanskem parlamentu se je vršila te dni zanimiva razprava. Italija se pripravlja, da stopi v trgovske stike s sovjetsko Rusijo. Vsi poslanci so priporočali, naj se te zveze prej ko mogoče uredi; mnogi so celo priporočali, naj bi bila Italija prva, ki prizna sovjetsko vlado tudi »de jure«. Mussolini je sicer opozoril na razne težave, vendar je izjavil svojo pripravljenost priznati sovjete. Zanimiv je bil govor komunističnega poslanca Bombacci-ja. Hvalil je prizadevanje ital. vlade za zblizanje z Rusijo. Rekel je, da tudi Rusi želijo trgovskih stikov. Bombacci je pozval ital. trgovce in industrialce, naj se požurijo, da jih ne bodo pretekli v Rusiji Francozi, Angleži in drugi narodi. Izrazil je tudi željo, naj bi fašistovska in ruska revolucija zaključili zvezo med obema narodoma. Ta govor komunističnega voditelja je zbudil ne samo splošno začudenje, ampak tudi obsodbo od strani izvršilnega odbora it. komunistične stranke, ki je izjavila, da so Bombacci-jeve izjave v nasprotju z komunističnimi nauki. Izvršilni odbor zato poziva Bombacci-ja, naj odloži mandat. Bombacci se misli proti temu pritožiti v Moskvo. Nekateri listi poročajo, da je Bombacci tako govoril v sporazumu z Moskvo. Listi pišejo, da bo Rusija dovolila Italiji, v znak naklonjenosti za priznanje, koncesije, ki bodo zelo prekašale koncesije, dovoljene drugim narodom. Italija da bo najbolj favorizirana. Dobila da bode izključno pravico proste vožnje po Kaspiškem jezeru.

Afera dr. Žerjava.

Sedanji minister za socialno politiko dr. Peleš je dal časnikiarjem obširno poročilo o pomožni akciji za prehrano pasivnih krajev, ki jo je vodil minister za socialno politiko g. dr. Gregor Žerjav l. 1921. Poročilo dr. Peleša je vzbudilo v vsej javnosti pravo senzacijo. Saj so to poročilo objavili mnogi listi, med njimi tudi demokratska »Riječ«. Vsa javnost je pričakovala na vse trditve dr. Peleša točnega odgovora od g. dr. Žerjava. Saj nihče, ki v stvar ni bil posvečen, nima vpogleda in ne more presoditi, ali in koliko odgovarjajo trditve dr. Peleša dejstvom. Toda g. dr. Gregor Žerjav molči. Edini, ki se je oglasil, da v to zamotano zadevo malo posveti, je bil g. Jančko Jovan. Mi smo kot pošten žurnal, ki mu gre za resnico, njegovo poročilo radevolje objavili. »Jutro« seveda bi v takem slučaju delalo drugače. Saj nam je še v živem spominu, kako je trdovratno ponavljalo svoj čas namenoma lansirane laži o prehranjevalni akciji, ki jo je v najtežavnejšem času vodil g. dr. Korošec.

G. dr. Gregor Žerjav molči, trdovratno molči, dasi bi bila njegova dolžnost, da na javne očitke ministra dr. Peleša odgovori javno. Ne, on molči. Zato se pa razburja in vsaja »Jutro« v n a s, mesto da bi stvarno odgovorilo dr. Pelešu, kajti mi smo objavili, samo to, kar je dejal minister dr. Peleš, in pojasnilo g. ravnatelja Jovana. Toda »Jutro« noče nič vedeti o tem, da je dr. Peleš dal pročilo v javnost, in dasi o tem že vrabci na strehi čvkaajo, poroča »Jutro« včeraj, da je »minister dr. Peleš baje dal nekim novinarjem izjave, v katerih se je nepovoljno izrazil o aprovizacijski akciji za pasivne kraje.« Nič — »baje«! Dal je to poročilo, dal, brez vsakega »baje«. In na to poročilo dr. Peleša, v kolikor ni pojasnil g. J o v a n, čakamo zaman pojasnila od g. dr. Žerjava. Mi nič ne trdimo, ker smo poročali samo, kar je dr. Peleš dejal, ne »baje« dejal, ampak dejansko dejal. Mesto odgovora dr. Pelešu pa »Jutro« v svojem stalnem žargonu bljuje iz sebe psovke »kato-

liški lopov«, »katoliška nepoštenost«, »neumnost« itd. Dr. Peleš ni katolik, čemu torej psujete »katoliškimi lopovom«? Stvarno pa na »Jutrov« izbruhne ni mnogo odgovoriti, ker samo psuje, mesto da bi ministru dr. Pelešu stvarno odgovorilo. V kolikor pa je skušalo stvarnega odgovoriti, nam, mesto dr. Pelešu, moramo pribiti: »Jutro« pravi, da si je Ažman izmislil, da je Jovan postal pomočnik dr. Žerjava šele proti koncu ministrovanja, ko vsakdo ve, da je akcija za prehrano začela septembra 1922 in je bil isti čas g. Jovan imenovan, kar pa da je brez važnosti. Temu nasproti moramo ugotoviti iz pojasnila g. Jovana: »Kaj se je zelo kot ključ pri dovoljevanju meničnih kreditov za posamezne korporacije, mi tudi ni znano, ker so bili skoro vsi krediti razdeljeni, predno sem vstopil v ministrstvo, mislim pa, da je bilo mero-dajno aprovizacno poslovanje izza l. 1921., a tedaj so bili ti posli v pretežni večini poverjeni Hrv. slav. gospodarskemu društvu.« Glede eskontirane menice Okrožnega potrošaškega saveza v Mostarju pravi »Jutro«, da smo mi pisali, da je dr. Žerjav 6 milijonov podaril »Gospodarskemu društvu v Zagrebu«. Tu se je zopet po svoji navadi zlagalo, da bi zavračalo nekaj, česar nihče trdil ni. Dr. Peleš trdi le — vsaj tako smo ga mi razumeli — da bi moral dobiti potrošaški savez pri Narodni banki — ne pri Slavenski banki, v katero je g. dr. Žerjav očitno zaljubljen — kredita 6 milijonov in je v ta namen menico z žirom Zadrugne gospodarske banke v Sarajevu — ne z žirom Slavenske banke — izročil ministru za soc. politiko, ki je menico eskontiralo, toda 6 milijonov Din ni dostavilo savezu, temveč Hrv. slav. gospodarskemu društvu in to preko Slavenske banke v Zagrebu. »Jutro« na te zagotetke ne odgovarja, marveč samo trdi, da je Gospodarsko društvo nakupilo koruzo za potrošaški savez in to po naročilu potrošaškega saveza samega. Kaj bo g. dr. Peleš na to odgovoril, ne vemo. Najbrž nič, ker z »Jutrom« pač ne bo polemiziral. Morda bi odgovoril na izjavo g. dr. Žerjava, toda ta molči, trdovratno molči. Kar pa se tiče ministrovanja dr. Perića, smo mi že povedali ponovno svoje mnenje, ko je »Jutro« molčalo in nas kvečjemu psovalo radi našega stališča proti belgrajskim upravnim metodam.

Dr. Peleš pravi nadalje glede omenjene menice 6 milijonov: »Potrošaški savez in njegov žirant so prišli k meni in se pritožili, zahtevajoč, da se jih oslobodi te menice, toda to se zaradi kratkega časa ni moglo izvršiti, ampak se je menica prolongirala.« Kako pa to, saj je bila menica eskontirana in po »Jutrovem« zatrdilu je za eskontiranih 6 milijonov Din, poslanih Gospodarskemu društvu v Zagrebu — preko Slavenske banke — prejel Potrošaški savez koruzo od Gospodarskega društva v Zagrebu? Kdo naj to pojasni, če g. dr. Gregor Žerjav molči, trdovratno molči. Predsednik Gospodarskega društva je bil sicer v Belgradu in je obletal razna ministrstva, ali javnosti tega tudi on ni pojasnil. So pa še druge stvari nepojasnjene, o katerih ima javnost pravico, da se pojasni, kakor tista »komisija«, ki je šla v Ameriko nakupovat koruzo. Pa tudi o tej g. dr. Gregor Žerjav molči. Zakaj on molči, »Jutro« se pa tako silno razburja, ako smo tudi mi objavili poročilo g. ministra dr. Peleša? Saj se ni treba prav nič razburjati! Samo točnega pojasnila je treba dati na trditve g. dr. Peleša, in javnost bo zadovoljna, če bodo pojasnila zadovoljiva. Torej gg. pri »Jutru«, le ne brez potrebe in povoda tako grdo psovati, ker se to za olikance ne spodobi! Manj molka v stvarnih pojasnilih in več molka v nekulturnih psovkah!

»Kaj je tam?« sem vprašal.

»Gora Gud.«

»No, in kaj?«

»Poglejte, kako se kadi.«

Da res, gora Gud se je kadila; po njenih pobočjih so se valjali lahni oblaki; na vrhu pa je ležal temen oblak, tako temen, da je bil še na temnem nebu videti kot črna pega.

Ze smo zagledali poštno postajo in strehe obdajajočih jo koč in so se nam svetlikali nasproti prijazni ognji, ko je zapihal rezek mrzel veter, zašumelo je po zraku in začel je pršiti droben dež. Komaj sem si ogretil plašč, že je pričel naletavati sneg. Spoštljivo sem se oziral na štabnega stotnika.

»Morali bomo tu prenočiti,« je rekel nejevoljno; »v takem-le meteu ne prideš čez goro. Ne?« — Ali so bili na Kristofovi gori zameti?« je vprašal voznika.

»To ravno ne, gospod,« je odgovoril oni, »toda je zelo, zelo nevarno.«

Ker ni bilo sobe za popotnike na postaji, so nam odkazali prenočišče v zakajeni koči. Svojega sopotnika sem povabil na čajico čaja, kar sem imel s seboj priločen čajnik, moj edini spremljevalec na vseh mojih romanjih po Kavkazu.

Koča je bila z eno stranjo prislonjena na skalo; troje opolzkih, mokrih stopnic je vodilo do vrat. Tipajoč za vhodom sem zadela ob kravo (hlev je pri teh ljudeh ob enem soba za služinčad). Nisem vedel, kam naj se denem. Tu so blejale ovce, tam je

lajal pes. K sreči sem na eni strani videl svetlo liso, ki mi je pomagala najti nekaj, kar bi naj bila vrata. Razkrl se mi je nadvse zanimiv prizor: prostrana izba, katere streha se je opirala na dva stebra, je bila polna ljudi. V sredi je prasketal ogenj in dim, ki ga je tlačil navzdol veter, prihajajoč skozi odprtino na strehi, se je razprostiral okrog v tako gostem oblaku, da dolgo nisem mogel razločiti nikogar; ob ognju sta sedeli dve starki, cel kup otrok in teneh suhljat Gruzini, vsi zaviti v cape. Ni bilo nič pomagati, prirnila sva se k ognju, prižgala pipe in kmalu je začelo v čajniku prijetno šumeti.

»Zopni ljudje,« sem rekel štabnemu stotniku in pokazal na naše umazane gospodarje, ki so molče in nekako začudeno zrl na naju.

»Da, zabiti!« je odvrnil on. »Verujte mi, prav ničesar ne znajo, za nobeno rabo niso, in za nobeno izobrazbo. Seveda so naši Kabardinci in Čečeni razbojniki, ampak povrh navihanci; toda ti tukaj niti za orožje nimajo smisla. Ne najdeš pri njih poštenega kindžala. Sami živinski priganjačile«

»Ali ste bili dolgo pri Čečeni?«

»Da bil sem tam s svojo četo deset let v trdnjavi Kamení Brod, če vam je znano.«

»Sem slišal.«

»Pa smo se naveličali, bratec, teh glavorezcev. Tu je, hvala Bogu, bolj mirno; a tam, da si se samo za sto korakov oddaljil od zidu, že si vedal kak kosmati vrag

na preži in potem pa le glej, ali si začutil ostrino na vratu, ali pa krogljo v sebi. Fant je pa takil«

»Oprostite, tam ste pač morali mnogo doživeti,« sem pristavil z naraščajočo radovednostjo.

»Kako bi jih tudi ne, seveda sem jih.«

Tedaj je začel vleči za leve brke, povsili je glavo in se zamislil. Strašno sem si zaželel, da bi izžepal iz njega kako zgod-bico, želja, ki se končno mora lotiti vsakega potujočega in zapisujočega človeka. Med tem je čaj že zavrel. Vzel sem iz kovčka dve čašici, jih nalil in postavil eno predenj. On se je odkašljal in zamrmral kakor sam zase: »Da bilo je.« Ta vzklik mi je vzbudil veliko nade. Vem, stari Kavkazci se radi pogovarjajo in radi pripovedujejo; saj imajo tako malo prilike; celih pet let ti stoji tak človek v kakem kotičku s svojo četo in celih pet let mu nihče ne pravi: pozdravljeni (kajti narednik vedno reče: »želim zdravja«). Pa bi o kom rad malo pokramljal, toda vseokoli so divji ljudje; vsak dan je poln nevarnosti; primerijo se čudna naključja in res ti je žal, da se o tem nič ne piše.

»Želite ruma?« sem rekel svojemu sobesedniku, imam ga s seboj belega iz Tiflisa; hladno je.«

»Ne zahvalim, ne pijem.«

»Kako?«

»Da tako je. Dal sem si besedo. Ko sem bil še podporačnik, smo se ga nekoč nalezli in počenjali neumnosti; zvečer pa

je bil napad; in povrh je še Aleksej Petrovič izvedel o vsem; jojme, kako se je razsrdil; toliko da nas ni postavil pred sod-nijo. Pa je tudi res; tam živiš in ne vidiš po cele leto nikogar, če se povrh še podaš vodki, je konec s teboj.«

Ob teh besedah sem skoro izgubil nado. »Toda, če se ga Čekezi enkrat navlečejo,« je nadaljeval, »pa naj bo na svatbi ali pa ob pogrebu, tedaj je pretep tu. Nekoč sem komaj, komaj pete odnesel, pa je bilo še pri nekim mirnem knezu.«

»Kako se je pa to zgodilo?«

»Torej,« (nabasal je pipo, se pretegnil in začel pripovedovati) »torej, naj vam povem, da sem bil s svojo četo v trdnjavi za Terekom, skoro pet let je od tega. Nekoč je na jesen prišel transport s provijantom; pri tem transportu je bil častnik, mlad človek kakih petindvajsetih let. Javil se je pri meni v polni opravi in povedal, da so mu ukazali, naj ostane v trdnjavi. Bil je tenek in vitek. Blizu na njem je bila tako nova, da je vsakdo lahko uganil, da še ni dolgo na Kavkazu. Vi ste najbrže prestavljeni sem iz Rusije, sem ga vprašal. Da, tako je, gospod štabni stotnik, je odgovoril. Stisnil sem mu roko in rekel: Me zelo vesel. Malo dolgčas vam bo, pa saj bomo prijatelji. Da, prosim vas, recite mi kar Maksim Maksimovič in prosim vas, čemu polna oprava. K meni pridite kar v čepici. Pokazali so mu sobo in naselil se je v trdnjavi.

(Dalje sledi.)

Posledice.

Pod tem naslovom je objavil včeraj »Slov. Narod« uvodnik, ki po svojem klečeparstvu, po svoji slinjavosti in hlapčevski vsiljivosti pred belgrajskimi oblastniki in pred srbsko javnostjo presega vse, na kar smo bili pri tem pokvarjenem glasilu »srbskih duš« že dolgo vajeni.

Včeraj se je namreč spravil »Narod« nad slovensko industrijo s pozivom, »naj se naši gospodarski krogi zganijo in v odkriti javni spomenici izpovedajo južnim bratom, da nikakor ne odobravajo »klerikalnega« separatizma, predvsem seveda ne »klerikalnega protisrbskega besa«, češ da je naša industrija »navsezana na čim večjo skupnost z brati Hrvati in Srbi«.

Povod za ta poziv pa je dal »Narodu« članek novosadske »Zastave«, ki pravi, »da bi v slučaju slovenske avtonomije propadla marsikatera danes jaka tvornica Slovenije«, drugi in menda še bolj pravi povod za »Narodov« poziv pa mu je dala, kakor »Narod« pravi, »ogabna in netočna kampanja SLS proti davčni skupnosti našega državnega teritorija«.

Naj nam javnost ne zameri, če bo naš odgovor na »Narodov« poziv nekoliko hud in strupen. Vsakemu po zaslugi.

Slovenska trgovina in industrija ni navezana le na gotove kraje, ampak ji stoji vsled njene konkurenčne zmoglosti odprt ves svet. Ta princip velja za vsako trgovino, za vsako obrt in za vsako industrijo po vsem svetu, ker je trgovina mednarodna. Vsaka država z razvito trgovino in z razvito industrijo pa skrbi, ker je to njena prokleta dolžnost in nobena milost, da razvoj svoje trgovine, obrti in industrije pospešuje, kolikor najbolj more. Sredstva in pota in metode za pospeševanje teh važnih gospodarskih panog so v raznih dobah in v raznih državah sicer različna, a cilj jim je eden in isti: prospeh, napredek in razvoj.

Nikjer pa ni države na svetu, ki bi ta velevažni del svojega narodnega gospodarstva davila in naravnost ubijala s tako pretirano visokimi dajatvami kakor se to godi ravno pri nas v Sloveniji in z naravnost neverjetno strogostjo pri iztirjevanju mnogo previsoko odmerjenih dajatev onemogočila vsak razvoj in napredek. O tem danes med gospodarskimi krogi v Sloveniji ni nobenega dvoma več, tudi med onimi, ki so najbolj vneti politični pristaši »Naroda« in »Jutra« in ostale kompanije. To je nepobitno dejstvo, ki ga lahko dokazemo z visokim številom pismov iz vseh vrst naših gospodarskih krogov, za katerih pravice se »Slovenec« z vso odločnostjo zavzema na splošno, ker so to slovenski gospodarski krogi in ne le za one, ki so politični pristaši SLS. To je naše najlepše moralno zadoščenje.

Kaj pa »Narod« in njegovi ljudje? »Narodu« se zdi naša kampanja proti »davčni skupnosti« »ogabna«! »Narodu« torej ni prav, da se kdo zavzame za pravice, ampak hoče očitno, naj naši gospodarski krogi proti gorostasnim davčnim krivicam enostavno molče in naj ne ganejo z mezincem niti z jezikom, ampak naj enostavno plačujejo in plačujejo in plačujejo, samo da bodo zadovoljni oni krogi tam doli, za katerih ljubezen in naklonjenost se »Narod« toliko trudi! Naši trgovci ne smejo protestirati, naši obrtniki naj molče kot grobovi, naši industriji naj magari delavcem znižujejo plače, samo da bodo zadovoljni visoki gospodje v Belgradu, s katerih pomočjo bi »Narod« in njena sosedna klika tako rada ubila »klerikalnega zmaja«, ker je slovenski liberalizem sam prepuhel, preslaboten in prezanič, da bi ta »uboje« sam izvršil! Samo zato in iz nobenega drugega vzroka hoče »Narod« žrtvovati na »žrtveniku skupne domovine« celo slovensko duševno in tudi vso slovensko gmočno kulturo in vse naše gospodarstvo in samo zato se valja v prahu kakor pretepen in prebičan pinč pred svojim gospodarjem. Ko bo ležala slovenska obrt, slovenska industrija in slovenska trgovina razmrvarjena in izkrvavela na tleh, takrat bo »Narod« zadovoljen in stopil bo pred spvojega gospoda z besedami: Dovršeno je — daj mi plačilo! Ubij »zmaja«!

Ta cena je pa previsoka. Dokler bo v naših žilah in kosteh le še trohica slovenskega ponosa, se bomo mi vsem takim nakanam z vso trdovratnostjo upirali in vse naskoke na gmočni procvit Slovenije odbijali z vso svojo močjo brez ozira na osebno politično pripadnost slovenskih trgovcev, obrtnikov in industrijcev. Tako smo delali in bomo še. Mi ne bomo nikdar soglašali s sedanjo metodo centralističnega izžemanja, ki ne jemlje našemu gospodarstvu le primerne in pravičnega dela njegovih dohodkov, ampak se je lotilo le samega obratnega kapitala, kar mora povsi logiki v dogledni, žalibog le pre-

naglo se bližajoči dobi dovesti v naši pokrajini do ogromne brezposelnosti in do vseh z brezposelnostjo združenih nevarnosti.

»Narod« seveda v svoji kratkovidnosti in duševni zmedenosti vsega tega ne vidi. On vidi pred seboj le neki megleni »separatizem«, ki je navadna puhla liberalna fraza, ker politične državne skupnosti nihče ne ruši, on vidi pred seboj le »klerikalnega zmaja« in pa tistega gospoda iz Belgrada, ki ga bo ubil, ker je on sam prestar in prezasan.

Ali bodo slovenski industriji in trgovci in obrtniki sedaj uvideli, kar naši kmetje že zdavnaj vedo, kam meri hinavska in licemerska politika »Naroda«? Ali se bodo vsaj sedaj ojunačili in se odločno in javno uprli neverjetnemu terorju, ki ga nad pravim mišljenjem slovenskih trgovcev, obrtnikov in industrijcev izvaja »Slov. narod«?

»Narod« vas poziva, da pošljete spomenico. Pošljite jo njemu, ampak primerno, kajti to, kar doživljamo danes v gospodarskem oziru, ni najmanjša zasluga petolizništva »Narodovega«. Zato pa čutimo — posledice.

Politične vesti.

+ Javno mnenje Amerike o Jugoslaviji. Pod tem naslovom piše »Ameriška Domovina« z dne 14. novembra: Ze nekaj časa opazujemo, da ameriško časopisje postaja precej hladno napram Jugoslaviji. Nekdaj smo bili vajeni v uplivnih ameriških časopisih čitati članke najbolj prijazne vsebine napram mladi državi. Časopisje, zlasti demokratsko, je vedno poudarjalo važnost in pomen Jugoslavije in zagotavljal ameriško pomoč. In to je največje vrednosti za mlado državo kot je Jugoslavija, kajti to ji gladi pot do kredita, do ugleda, do eksporta, s tem se gospodarsko jači in utrjuje, razmere med deželami postajajo prijateljske, narod napreduje, državna blagajna dela brez deficita... Toda te visoke nade, katere je ameriška publika stavila v mlado kraljevino, se niso izpolnile. Belgrad ni mogel ustvariti ugodnega razpoloženja napram Jugoslaviji. Politiko imajo tam tako nerodno, tako »balkansko«, da ameriška javnost ne samo, da je utihnila z dobro mislečimi članki o Jugoslaviji, pač pa tupasem pride v javnost direktni napad, kar je v največje veselje Italijanom. Jugoslaviji se očita, da ne zna ohraniti respektu do same sebe, da v kulturnem pogledu ničesar ne naredi, da ima balkanske državne metode, in da je Bolgarija veliko bolj napredna kot Jugoslavija. Svetovno časopisje ima svoje poročevalce vsepovsod, ki z bistrim očesom opazujejo vse in informirajo javnost. Tekom svetovne vojne Jugoslavlani niso imeli boljšega prijatelja kot ameriško časopisje. Med temi se je odlikoval zlasti ugledni »Christian Science Monitor«, izhajajoč v Bostonu. Danes tega ni več. Pokvarjena vlada v Belgradu, najsibša notranja uprava, a še slabša zunanja, vse to je spremenilo bivše jugoslovanske prijatelje v sovražnike. Ako bi Jugoslavija in njena vlada malo več računa vodila o tem, kar se po svetu o njej piše, tedaj ne bi bilo treba iskati vzrokov, zakaj je propadlo sto milijonsko posojilo v Ameriki. — Potem se pa »Samouprava« še razburja, če se ta režim imenuje s pravim imenom.

Dnevne novice.

POZIV POSLANCEM JUGOSLOVANSKEGA KLUBA.

Od Jugoslovanskega kluba smo prejeli snoči v objavo poziv na klubove člane, da morajo biti v torek vsi brez izjeme v Belgradu ne glede na nujne in napovedane poslanske posle, vsled katerih so odšli med svoje volivce.

— V ravnanje delegatom »Kmetijske družbe«. V zadevi nepravilno sklicanega občnega zbora »Kmetijske družbe za Slovenijo« nas pooblašča predsedstvo pokrajinske uprave, da obvestimo javnost, da pokrajinska uprava smatra ta občni zbor neveljavnim in ravnotako neveljavne vse sklepe tega občnega zbora. — Okrajna glavarstva bodo po nalogu pokrajinske uprave obvestila o tem še posebej vse posamezne podružnice s posebnimi dopisi.

— Samostojneži so prejeli od pokrajinske uprave pošteno lekcijo za svoje protizakonito in nasilno postopanje pri »Kmetijski družbi«. Verjetno pa je, da bodo kljub temu mlatili naprej prazno slamo in ne bodo preklicali neveljavno sklicanega občnega zbora »Kmetijske družbe«. Če se hočejo blamirati in če imajo preveč denarja za nepotrebne in brezplodne potne stroške, je seveda to njihova stvar. Tega veselja jim nihče ne bo kratil, privoščili si ga bodo pa lahko samo pri vrčku piva v gostilniških ali privatnih prostorih. Lažjoficelnih komedij pa ne bodo uganjali!

— Pomoč za Slovenijo. Da dopotujeta dva ministra, gg. Trifković in Vujičić, v Slovenijo in si ogledata škodo, nastalo vsled zadnjih poplav, je hvalevredno, a da potuje z njima kot njih mentor zaupnik demokratske stranke v notranjem ministristvu, načelnik Svetek, je velika pogreška, ker je s tem dana nevarnost, da se jima bodo vse prilike v Sloveniji predočevale skozi strankarsko pobarvana očala. Prav nič razveseljivo niso tudi včerajšnje vesti iz Belgrada, da se že sestavljata dve komisiji iz Belgrada, da pregledata v Sloveniji nastalo škodo. Zelo se bojimo, da bo na ta način vsa pomoč za Slovenijo odtekla na popotnine in dnevnice, v najboljšem slučaju pa se bo na vsak način zelo zakasnila, kajti po celem svetu je znano, da belgrajske komisije delajo počasi. Ravno zato bo moralo »Jutro« že vzeti v račun slab vtis, ki ga je nanj napravil poziv Jugoslovanskega kluba, da ga občine radi kontrole in preprečitve obvestijo o svojih korakih v tej akciji. Poslanci pa se naj tolažijo, da »Jutru« nihče ne more ugoditi, kdor dela za slovenski narod, kajti dovolj je narodno udujnanje, vse drugo bo nam pridano.

— Osilnica kliče na pomoč proti povodnjil! Ze pred vojno je Čabranka načela lepo, rodovitno osilniško polje. Bivši dež. odbor je imel že izdelan načrt za regulacijo, a je ostal vsled vojne neizvršen. Zato je pa Čabranka pridno izvrševala ob vsakem nalivu razdiralno delo, zlasti v letu 1915, 1919 in 1922. Zalostno je pogledati sedaj na to polje: ravnina, ki bi preživljala 10 številnih rodbin, je že zelo raztrgana, kar pa še ni, pa še bo. Prebivalstvo išče vsled pomanjkanja zemlje zasluzka po hrvaških šumah v snegu in blatu, a tu voda odnaša najlepšo zemljo. Oblast pa se ne zgame! Da imamo avtonomijo, kdaj bi bilo to že vse regulirano.

— Promocija. 1. decembra t. l. je promoviral na češki univerzi v Pragi za doktorja vsega zdravilstva gospodična Marija Fink, hčerka umrlega ravnatelja pomožnih uradov pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani.

— Socialno zavarovanje in zdravniki. Predsedstvo ZBZ je izročilo ravnateljstvu OMZD v Ljubljani sledečo resolucijo: Socialno zavarovanje za delavce je bilo opetovano predmet razpravam v odborovih sejah zveze blaginjskih zdravnikov za Slovenijo. Zdravniki smatrajo zakon za zavarovanje delavcev za eno najboljših postavljajalnih del naše države, ker je samo v Sloveniji deležnih zakonitih dajatev nad četrto milijona rednih zavarovancev in njih svojcev. Smotreno organizirana uprava in brezhibno poslujoča zdravniška služba nudita najzanesljivejšo jamstvo za hitro, pravično in zadovoljivo izvajanje zakona za zavarovanje delavcev. Zdravniki kot glavni činitelji v izvrševanju tega zakona so pripravljani, da podpirajo merodajne oblasti pri vseh zakonitih in upravnih reformah, ki streme za navedenim ciljem. K resolucijam gospodarskih korporacij, ki zahtevajo deloma uveljavljanje zakona, deloma znižanje upravnih stroškov, odbor ZBZ ni zavzel določnega stališča, temveč prepušča končno sodbo občnemu zboru, pač pa ugotavlja že sedaj, da je zdravniška služba veliki meri odvisna od dobre uprave in svari pred kakršnimkoli poslabšanjem socialnega zavarovanja ter ozkosrčnostjo pri upravnih reformah. Odbor ZBZ ugotavlja na podlagi dolgoletnih izkušenj starejših uradovih zdravnikov, da je najcenejša uprava lahko najdražja in da najcenejša uprava more povzročiti katastrofalne posledice za zavod in za socialno zavarovanje. Končno odbor ZBZ pravočasno opozarja, da bi naletele na najstrožji odprave pri vseh zdravniških brez izjeme one upravne reforme, ki bi zdravniškom nalagale poleg zdravniške službe še velik del pisarniških poslov.

— Odpovedana vlaka na gorenjski železnici. Da se pospeši popravilo razdrte proge med postajo Kranj in Podnart, se odpoveda na progi Ljubljana—Jesenice do nadaljnjega pričeni 8. decembrom t. l. vlak št. 914, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 11. uri 25 min. in dospe na Jesenice ob 13. uri 35 min., ter vlak št. 913, ki odhaja iz Jesenice ob 10. uri 10 min. Večerni vlak št. 918, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 18. uri 55 min., vozi le do Kranja in se vrača kot vlak št. 917 v Ljubljano gl. kol., kamor dospe ob 21. uri 45 min. Jeseniški vlak št. 917, vozi le do Podnarta, odkoder se vrača na Jesenice kot vl. št. 918 s prihodom na Jesenice ob 21. uri 20 minut.

— Razpis nagrad za izvirne pesmi. Pevska zveza v Ljubljani je razpisala na predlog svojega art. odseka za izvirne slov. mešane z bore 3 nagrade, in sicer 1 za 2000, dve pa po 1000 K. Skladbe naj imajo mesto skladateljevega imena geslo in zaprto pismo z geslom. V pismu naj bo natančni naslov skladatelja. Rok do 1. februarja 1924. Nagradne skladbe izidejo v »Pevcu« in dobe še običajno nagrado, druge pa porabi po možnosti in vrednosti tudi za »Pevca« in dobe običajne nagrade. Rokopise vrnejo le na zahtevo. — Odbor »Pevske zveze« v Ljubljani.

— Nemiri na italijanskih univerzah. Italijanski naučni minister je pripravil reformo tudi za vseučilišča, zlasti nov državnoizpitni red. Dijaštvo je nad novimi določbami ogorčeno in prireja demonstracije. Neapoljsko univerzo so zaprli. Deputaciji

vseučiliških slušateljev, ki je prišla v Rim k naučnemu ministru, je le-ta izjavil, da od reforme ne odneha in da se bodo že prihodnji izpiti vršili po novih predpisih. Ako bodo dijakci stavko nadaljevali, se univerze zapro za dobo enega leta.

— Bivši plemiški zavod v Zagrebu se zopet otvori. Hrvatski pokrajinski namestnik Čimic je izdal naredbo, s katero se bivši krajevni plemiški konvikt v Zagrebu kot zakladni zavod za vzgojo srednješolske mladine v svoji stari zgradbi v Jezuitski ulici zopet otvori. Otvoritev se izvrši, čim se iz zgradbe izseli dež. statistični urad, ki je bil začasno v njej nameščen.

— Poziv tobačnim trafikantom v Sloveniji. Pozivamo vas, da se vsi trafikanti Slovenije polnoštevilno udeležite občnega zbora, kateri se vrši dne 16. t. m. ob 2. popoldne v restavraciji pri Mraku na Rimski cesti v Ljubljani. Polna udeležba bo le v vašo lastno korist. — Udruženje tob. trafikantov za Slovenijo.

— Ukraden vol. Posestniku Martinu Pongraču na Planini pri Tinjah je bil ukraden srednjevelik težak 5letni vol, vreden 80.000 kron. Tat ga je odpeljal v smeri proti Oplotnici.

— Slov. dijaški zadrugi v Pragi so darovali oziroma so delovali pri zbirki, sledeči velikodušni dobrotniki akademskega naraščaja: Nada Kochova 750 Din; Kavec Pavel 200 Din; dr. Marinčič 150 Din; doc. dr. Matko 100 Din; dr. Rosina 100 Din; dr. Lipold 100 Din; dr. Kodermann 100 Din; dr. Pipuš 100 Din; Viljem Freund 100 Din; Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana, 100 Din; Občalščina za Slovenijo 100 Din; Jos. Osolin 100 Din; Peter Kozina 100 Din; Jul. Wenerjeve nasl. 100 Din; Janko Česnik 100 Din; Minka Šarabon 100 Din; Podružnica ljublj. kreditne banke v Gorici 50 Din; Centralna posojilnica v Gorici 50 Din; dr. Gruden 25 Din; neimenovan 25 Din; dr. Medvešek 20 Din; dr. Gabersček 20 Din; dr. Oves 20 Din; dr. Bačar 20 Din; Fran Paternost 15 Din; dr. Hojnik 50 Din; neimenovana 50 Din; dr. Ropotec 50 Din; dr. Iv. Hojnik 50 Din; Rosenberg 50 Din; dr. Oražen 50 Din; M. Ludvig 50 Din; Černe Ana 50 Din; gradb. podjetje Tonnies 50 Din. — Vsem imenovanim dobrotnikom, kakor tudi radi pomanjkanja prostora neimenovanim darovalcem manjših vsot — najprisrčnejša zahvala. — Odbor.

— Obrtniško zborovanje v Zagrebu. Dne 8. t. m. se vrši v Zagrebu zborovanje vseh obrtnikov v Jugoslaviji. Tem povodom bodo vse delavnice zaprte. Glavna točka zborovanja bo vprašanje obrtnih zbornic, ki naj bi bile obvezne obrtne korporacije po nemškem zgledu. V celi državi naj bi bilo treba ustanoviti približno 40 zbornic.

— Nesreča na morju. Minulo soboto zvečer je pri Gradežu parnik »Oltrac« zadel ob motorni čoln »Ubalde«, ki je bil poln potnikov. Čoln se je razklat in se v manj nego eni minuti potopil. Po morju se je razlegel obupen krik potnikov. Kljub takojšnjemu reševalnemu delu »Oltridnega« moštva, so utonile štiri osebe, med temi 28 letni Pavel Pastorichio, ki se je prav tisti dan poročil.

— Uradni podatki o potresnih žrtvah na Japonskem. Japonsko notranje ministrstvo je objavilo podatke o žrtvah povodom zadnjega potresa. Število mrtvih, katerih trupla so našli, znaša 99.865, od teh 68.215 v samem Tokiju; ranjenih je bilo 113.071 oseb. Vrh tega pogrešajo 42.690 oseb, ki jih je tudi smatrati za mrtve.

— Deveturni delavnik v Nemčiji. Z dnem 17. decembrom uvedejo v železniških delavnicah v Nemčiji deveturni delavnik. Splošno uvedbo deveturnega delavnika strokovne organizacije odklanjajo.

— Tatvine. Valentinu Babniku v Zg. šiški je bilo ukradeno kolo znamke »Kinta« št. 40.713, temnobelo pleskano, vredno 8000 kron. — Posestniku Antonu Ovnu je bilo vlomljeno v baraku v Dravljah in ukradeno 20 kg težko nakovalo in ročni stroj za vrtnje železa v skupni vrednosti do 10.000 kron. — Iz večje posestnice Neže Babnikove v Dravljah je bilo ukradeno franc. ključ, 2 pili, velika očala in vrč s 15 kg strojnega olja, last Gospodarske zadruge v Št. Vidu, v skupni vrednosti 1200 kron.

— Razine neurede. Pri Dolenc in Pogačnikovi žagi v Soteski je voznika Precelj Jožefa udaril konj. Mož je zadobil težke poškodbe na obrazu in je bil oddan v ljubljansko bolnico. — V tovarni »Titan« v Kamniku je delavcu Logar Stankotu padel železen drog na glavo in mu prizadel urednino. — Na lesnem skladišču Fr. Gorjanc et Cie v Kranju si je delavec Gros Janez izpahnil desno roko. — Maki Jožef, lesni delavec pri M. Vodišek v Mariboru se je uskal v desno koleno. — Pri trdnici Matzun v Rogoznici se je delavec Arnuš Matija poškodoval desno pleče. — V prvi jug. alkoholni družbi v Ptuj se je sodar Glažar Anton opeknel na levi nogi, ker je padel v vročo izkuhano slivno maslo. — Ignac Šumenjak, kovaški vajenec pri Bešvir Jožetu v Trgovici pri Vel. Nedelji si je pri vrtnjenju stroju zmečkal dva prsta leve roke. — Pri gozdnem uradu barona Borna v Trzinu se je drvar Mikel Janez pri spravljanju blodov zmečkal levo roko. — V mehanični delavnici Marušič Miroslava na Vrhniki si je vajenec Masten Ivan poškodoval desno oko pri brušenju železa. —

— Zahtevajte povsod našo domačo Kolinsko cikorijo. Izvrstne pridelke za kavo. — Pri gozdnem uradu barona Borna v Trzinu se je drvar Mikel Janez pri spravljanju blodov zmečkal levo roko. — V mehanični delavnici Marušič Miroslava na Vrhniki si je vajenec Masten Ivan poškodoval desno oko pri brušenju železa. —

— Kar Vi potrebujete, je Elzafluid. To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Poizkusite na pošiljka 27 Din. Lekarnar Eug. V. Feller, Donja Stubica, Elza trg št. 134, Hrv.

Nocoj v Unionu
Komerz kat. dijaštva!

Štalarske novice.

Š Zadrugi tečaj v Celju se prične dne 2. januarja 1924 ob 9. dopoldne pri Belem volu in bo trajal štiri dni. Ta tečaj bo velike važnosti za naše posojilnice in bi bilo umestno, da se ga udeleži čim več naših somišljenikov, osobito naša duhovščina. Prijave sprejema Zadruga zveza v Mariboru.

Š Občni zbor Slovenske krščanske socialne zveze. Dne 6. decembra dopoldne se je vršil v Mariboru občni zbor Slovenske krščanske socialne zveze. Obisk je bil dovoljen, skoro vsa društva iz Slov. Štalarske, včlanjena v Zvezi, so poslala svoje delegate. Predsednik dr. Hohnjec je imel govor o pomenu ljudske izobrazbe za prosep naroda. Sledila so poročila odborovih funkcionarjev, nato pa je izrekel pozdravne in informativne besede tajnik Slovenske krščanske socialne zveze v Ljubljani, g. Hafner. Razpravljala in sprejela so se nova pravila, ki jih je predložila ljubljanska centrala. Nanovo se je določila članarina, in sicer 25 dinarjev na leto za poedina društva. Končno se je vršila volitev odbora. Za predsednika je izvoljen narodni poslanec, g. dr. Hohnjec, v odboru so pa po večini stari odborniki.

Š Velika nesreča v Špitališču. V ponedeljek, dne 3. t. m. se je zgodila v Špitališču poleg Konjic velika nesreča, ki bi lahko postala usodopolna, da se niso ljudje po čudovitem naključju še pravočasno rešili. Vsled velikega deževja se je utrgal okrog 8. ure zvečer med hišo posestnika Janeza Iskrač plaz, ki je s strahovito silo zagrmel v dolino, rušec pred seboj vse zapreke. V trenutku je zdrobil in pokopal med hišo in hribom stoječ hlev in klet. V hlevu sta bili dve kravi, poleg hleva mnogo vozov, v kleti pa sod »starine« in vsi letošnji pridelki, kakor žito, krompir, itd. — vse je zemlja zasula in pokopala. Domačini so bili že v postelji, ko so začuli strašno grmenje drvečega plazu in opazili, da se stene hiše majejo — v zadnjem trenutku so še pobegnili iz hiše, ko je že pridrel plaz in porušil del hiše s sobo, v kateri je pred par minutami še cela družina spala. Škoda je ogromna, sreča je še samo to, da so ravno prejeli dan odgnali skoro vso živino razen dveh krav na drugo posestvo, ker je tu že primanjkovalo krme.

Š Nova sinekura pri mariborski občini. Na tajni seji občinskega sveta dne 4. t. m. je bil imenovan za komercijelnega vodjo električnega podjetja mariborske občine g. Ivan Kežar.

Š Mariborska mestna občina je razpisala kuluk. Po zakonu o dvanajstih letih za mesec: julij, avgust in september 1923 je razpisala mariborska mestna občina za vse davčne obvezance, ki plačujejo v Mariboru neposredni davek, nadalje za vse fizične in druge pravne osebe, ki delajo za dobiček, kuluk. Ravnoar omenjene kategorije davkoplačevalcev se morajo tekom petih dni javiti na magistratu in izjaviti: ali se hočejo udeležiti kuluka osebno, ali po namestniku, ali pa bodo plačale v svrhu odkupa predpisano takso. Vsi oni, ki se ne bodo javili na magistratu tekom omenjenih pet dni, jih bo zabeležil magistrat kot kulukarje s krampom, motiko in šavljjo. Po Mariboru govorijo, da jih bo šlo veliko na kuluk in bodo dokazali z osebnostjo, kakor so to storili prebivalci Velikega Bečkereka. »Žive!« Balkan in turški kuluk v obmejnem Mariboru!

Š Visoka starost. V Koprivnici pri Rogoški Slatini sta umrla: ženska, ki je dosegla starost 90 let in en moški, ki je prekorščil 94 let. Oba starca sta živela celo življenje v veliki bdi. Pri podiranju drevja sta se smrtno ponesrečila dva mlada moža.

Š Umrl je v Vojniki tamkajšnji veleposrednik in bivši župan v Škofji vasi Martin Vrečko.

Š Vremenske neprilike v Mariboru in okolici. Mesto snega nas je tudi v nižavah včeraj 5. t. m. v Mariboru presenetil dež, ki nadaljuje svoje nalive tudi danes 6. t. m. Dežuje kot bi ulival, Drava narašča, po hribih na Pohorju sneži v debelih kosmičih in če bo nastopilo za dežjem v nižavah in po obilnem snegu na Pohorju količak južno vreme, bo Drava tako narasla, da bo grozila s poplavo. Splavarji v Dravski dolini so silno nevoljni radi skoro neprestanega deževja, ker ne morejo pripravljati lesa za spomladanski izvoz. Snežnomrzlo vreme bi bilo dobrodošlo za Dravsko dolino, koje dohodki so edinole v prodaji in razpečevanju lesa, a morajo sedaj drvarji, podiralci debel in lesni trgovci radi deževnega vremena počivati in čakati na — eksekutorja. Deževna zima je za Dravsko dolino — poguba in to osobito sedaj, ko je obtežen pomanjkanje denarja in iztirjevalci davkov pa vsakdanji — neljubi gostje pri dravskih lesnih posestnikih in trgovcih.

Primorske novice.

p Škofovska konferenca. Pred kratkim se je v Gorici vršilo posvetovanje primorskih škofov. Za javnost o tem posvetovanju ni bilo izdano nikako poročilo.

p Videmski nadškof in Slovenec. Neki bežeški Slovenec piše v »Goriški Straži«: Videmski nadškof nam je jako naklonjen in le z njegovo pomočjo smo mogli v teh budih časih obdržati cerkveni kanon 1332. Slovensko

ne zna, a o priliki vizitacije je ukazal krščanski nauk izpraševati v slovenskem jeziku ter je z veseljem poslušal slovensko petje. V dokaz svoje naklonjenosti do slovenske duhovščine svoje nadškofije je o priliki birme imenoval župnika v Šempetru častnim kanonikom čedadskega kapitlja. To je velikega pomena v času, ko besni nasprotniki zahtevajo glavo moža, ki neustrašeno brani kanon 1332.

p Slovenske šolske sestre zapustile Idrijo. Italijanska vlada je odrekla državljanstvo tudi slovenskim šolskim sestram v Idriji, ki so tamkaj že osem let vodile otroški vrtec in gospodinjstvo šole. Otroški vrtec je obiskovalo do 100 otrok, istotako je bila gospodinjstva šole vedno dobro obiskana, saj je znano, kako izvrstne učiteljice so šolske sestre. Ljudstvo je sestre ljubilo in cenilo, prav zato pa niso našle milosti v vladnih očeh. Sredi šolskega leta so morale pustiti pouk in oditi iz dežele.

p Časniške vesti. V Trstu je začel izhajati ponedeljski list »Giornale del Lunedì«. V uvodniku pravi, da ne bo strankarski, ampak samo informativen list. V svoji prvi številki poroča med drugim, da bodo goriški Slovenci ustanovili svoj lasten dnevnik kot glasilo slovenskih ljudstev. — V uredništvo »Popolo di Trieste« se je vrnil na vodilno mesto inž. Menesini, ki so ga bili nestrpni fašistovski elementi radi njegove brezobzirne odkritosti na vse strani pred tedni prisilili, da je odstopil.

p Odličien Italijan proti poitalijančevanju ljudskih šol. Bivši generalni civilni komisar v Trentu, Luigi Credaro, je v časopisu »Rivista pedagogica« priobčil članek, v katerem najodločneje obsoja poitalijančenje ljudskih šol v novih pokrajinah, ker je samo materni jezik pravo sredstvo za duševno, нравno in versko vzgojo otrok.

p Inkvizitorja. Sodniki izpod prejšnjega režima, ki so obsojeni v pokoj in so dobili vrhu tega žaljive pozive na zagovor, so prejeli sedaj še ukaz, da morajo pristojnemu oblastvu naznaniti, kakšno je njihovo politično prepričanje. Tako »velika« Italija lovi uboge duše.

Gosnodarstvo.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 326.50 do 332.50 Din, ječmen 245 Din, oves 215 Din, koruza 215—255 Din, pšenična moka št. 0 525 Din, otrobi 130 Din. — Tendence dvirša.

g Povišanje cene monopolskemu petroleju. Uprava državnih monopolov je povišala ceno petroleju in to pri 100 litrih od 600 na 650 dinarjev.

g Vrnitev vagonov. Železniško ministrstvo namerava vrniti neki dunajski družbi za izposojanje vagonov vse izposojene vagona.

g Avstrijski kapital v Bosni. V upravni svet delniške družbe »Zenica« je vstopil ljubljanski advokat Josip Ažman. Večina delnic pa se nahaja v rokah avstrijskega industrijalca Wutteja.

g Izvoz volne iz Romunije. Kakor poročajo iz Romunije, namerava vlada dovoliti izvoz volne proti plačanju izvozne carine.

g Poraba premoga na Ogrskem. Letna poraba premoga znaša preko 6 milijonov ton. Od te krije domača produkcija približno 90 odstotkov.

g Ustanavljanje bank na Ogrskem. Po poročilih iz Budimpešte se je ustanovilo v prvi polovici preteklega meseca 150 novih bančnih zavodov, ki propevajo največ radi nestalnosti valute.

g Povišanje osebnih in prtljažnih tarifov na železnicah v Avstriji. S 1. januarjem bo povišala Avstrija osebne in blagovne tarife na železnicah povprečno za 25 odstotkov.

g Nova emisijska banka v Albaniji. Do sedaj ni imela Albanija svojega denarja. Sedaj pa je osnovala lastno emisijsko banko z delniško glavnico 5 milijonov zlatih frankov.

g Naš uvoz iz Bolgarije. V L. 1922 je uvozila naša država iz Bolgarije blaga v teži 28,769.417 kg, v vrednosti 54,034.381 levov.

g Konkurenčni boj romunskega in slovaškega lesa na Mažarskem. V poslednji dobi se je uvoz slovaškega lesa zelo povečal, medtem ko je uvoz romunskega lesa jako padel. Slovaški les je na mažarskem trgu dosti cenejši od romunskega, tako da mažarski importirji in trgovci z lesom krijejo svoje potrebe z lesom iz Slovaške. Romunski lesni trgovci tožijo, da je izvoz običajno padel, pa prosijo vlado, da bi jim olajšala izvoz, kakor se je to zgodilo v Češkoslovaški. V zadnjem času je romunska vlada povišala uvozne pristojbine za 75 odstotkov. Romunski lesni trgovci se boje, da bodo z mažarskega trga popolnoma izpodrinjeni.

g Razmah ruske trgovine. Ljudski komisar za inozemsko trgovino Krasin, ki se je baš te dni vrnil iz tujine, je izjavil zastopnikom tiska, da se ruska trgovina z inozemstvom uspešno razvija. V vseh deželah, v katerih se prodaja rusko žito, so z izoburo rusko pšenico, ržjo itd. jako zadovoljni. V Skandinaviji, Baltskih državah, na Finskem in Nemškem izpodirva rusko žito ameriška rž in pšenica. Tudi na Turškem in Grškem je rusko žito na najboljšem glasu. Velik pomen za trgovino z zapadnimi državami ima nedavno tega založena rusko-angelska družba za trgovino s sirovinami. Krasin je omenil tudi trgovino s Poljsko ter poudarjal, da se trgovski in industrijski stiki med obema državama radostno razvijajo.

Raznoterosti.

r Palestinska izkopavanja. Izkopavanja, ki so jih priredili ameriški arheologi v Beyzanu (v sv. pismu se imenuje ta kraj Bet-sheana), so dali jako zanimivo gradivo. Našli so se ostanki osmih mest, katere se (ena za drugim) bila zgrajena na ozemlju stare egiptovske trdnjave, sezidane ob času gospostva Egiptčanov v sv. deželi po faraonu Sethju I. v XIII. stoletju pred Kr. Pod trdnjavo so se našli ostanki iz zgodnje bronaste dobe, t. j. časa okrog 2000 let pred Kr. Našli so se tudi umetnine, denar in razvaline templja iz časa Ptolomejev (III. in IV. stol. pred Kr.). Od napisov je najbolj zanimiv neki spomenik iz časa Ramzesa II., kjer je omenjeno delovanje judovskih ujetnikov v Egiptu, kar dokazuje resničnost svetopisemskih podatkov o prisilnem delu v Egiptu. Na pokopališču so bili odkriti številni grobovi (sarkofagi) iz časa, ko so zavladali v sveti deželi po Egiptanih Filistejci.

r Število brezposelnih v Berlinu je znašalo 24. m. m. 274.458 oseb, od teh je živelo ob državni podpori 204.470 ljudi.

r Romunija ne sprejema brezposelnih. Romunska vlada je odredila, da se romunske meje popolnoma zaprejo proti doseljevanju brezposelnih, ker je velik del lastnega delavstva brez posla. Vsakega tujca, ki bi kljub temu prišel v Romunijo iskati dela, bodo zaprli in nato izgnali čez mejo.

r Narodni dar gospej Curie. Francoska vlada je povodom 25letnice, odkar sta Curie in njegova žena odkrila radij, dovolila vdovi Curie 40.000 frankov letne pokojnine kot narodni dar.

r Nesreča na londonski podcestni železnici. Na najstarejši progi londonske podcestne železnice se je te dni utrgala zemlja in zasul vlak. Na srečo so mogli potnike še žive rešiti. Veliko škodo je pa povzročila eksplozija plinske cevi, ki je raztrgala cesto in mnogovrstne kanalske cevi ter telefonske kable.

r Kuga na Kanarskih otokih. Na Kanarskih otokih se je pojavila kuga. Za potnike velja najstrožja karantena.

r Nov otok. V Bengalskem zalivu so v zadnjih tednih odkrili nov vulkanski otok, ki leži 32 milj južno od Akyba ter je 600 metrov dolg, 300 m širok in sega 10 m nad morje.

Ljubljanske novice.

lj Ministra Vujičić in Trifković v Ljubljani. Pokrajinska uprava javlja, da pride ta danes dopoldne v Ljubljano ministra Vujičić in Trifković. Pripeljeta se iz Zagreba z brzovlakom, ki pride v Ljubljano okoli 10. ure 45 minut.

lj Dijaški dan! Dijaška orlovska sranja priredi danes v veliki dvorani hotela Union telovadni večer s komerzom. Vstopnice v predprodaji v trafiki hotela Union. Vstopnice minimalna, od 8 do 3 Din, za dijake 1.50 dinar. K obilni udeležbi vabi odbor.

lj Jubilejni ornat, darilo vernikov ljubljanske škofije škofu dr. A. B. Jegliču za zlato mašo, oziroma za 25 letnico škofovanja, se bo rabil v stolnici pri slovesni pontifikalni sv. maši prvič v nedeljo, dne 9. decembra.

lj Cestna električna železnica. Včeraj, v petek se je vršila pri Obrtni inšpekciji dela v Ljubljani razprava v zadevi meznega gibanja uslužbencev cestne električne železnice. Razprava so se udeležili zastopniki uslužbencev, delavske zbornice ter ljublj. občine, katero sta zastopala občinski svetnik Pirc in Tokan. Po dolgotrajni razpravi se je ugotovilo: 1. da je občinski svet ljubljanski dovolil meseca maja povišanje vozne tarife le pod pogojem, da družba poviša svojim uslužbencem službene prejemke od 1. marca dalje. Izgovor družbe, da družbino finančno stanje ne preneša povišati za meseca marec in april 1923, je ovržen po ugotovitvi revizijske komisije, ki je ugotovila, da je družba aktivna. 2. da je ravnatelj Poschenecker, član upravnega sveta na Dunaju, sam zagotovil izplačilo poviške od tistega dne, kakor ga je dovolila ljubljanska občina svojim uslužbencem. Občinska zastopnika Pirc in Tokan sta ugotovila, da je občinski svet ljubljanski v svoji seji dne 12. oktobra ponovno pozval družbo, da izpolni dolžnosti, prevzete tedaj, ko je zvišala vozne tarife. A družba, mesto da zadosti svojim obveznostim, je prosila za odlog do 31. decembra 1923, katero prošnjo pa smatra občinski svet ljubljanski le kot zavlačevanje cele zadeve ter zahteva takojšen odgovor. Razveseljivo je končno bilo, da se je pri razpravi tudi sekretar g. ravnatelj Cihua zavezal za hitro rešitev ureditve razmerja med občno in uslužbenci na eni strani ter družbo na drugi strani. Uslužbenci so naznanili v znak protesta enournno stavko v božičnih praznikih, če družba svojim obveznostim ne zadosti. Cela ljubljanska javnost je na strani uslužbencev ter zahteva čim hitrejšo rešitev, dovolj časa je prenašala Ljubljana mahinacije dunajske družbe.

lj Kaj je z ljubljansko telefonsko centralo? Prejeli smo: Že spomladi se je govorilo in pisalo, da se bo to leto ljubljanska telefonska centrala znatno povečala in opremlila z najnovejšimi aparati. Leto je tik pred svojim zatonom, a v telefonski centrali se do današnjega dne ni izvršila najmanjša poprava, dasi ima že take izolatorje in kontaktke, ki so pod vsako kritiko. Če se je že

Na tistem mestu so se L. 1914. vzdigovale na površje vulkanske snovi.

r Tragična smrt stare baronice. 26. m. m. zvečer so mornarji neke ladje v Trstu zaslišali slabotne klice na pomoč. Ker je bila tema, so šele čez daljša časa opazili v morju blizu ladje nekaj človeškemu truplu podobnega. Obvestili so takoj stražo na bregu in kmalu je odrinil čoln proti označenemu mestu. Potegnili so iz vode človeško truplo starice. Prispevši na breg, so takoj poizkusili, da bi utopljenko oživil, a trud je bil zaman. V mrtvi starki so ugotovili baronico Marjano Lichtenstein, ki je stanovala v bližini in ki je vsled svoje kratkovidnosti v temi zašla v morje in utonila.

r Proti naslovu dvornega svetnika. Avstrijski naučni minister je nedavno podelil dvema srednješolskima profesorjema naslov dvornega svetnika. Obvezna organizacija avstrijskih srednješolskih profesorjev pa zavzema nasproti vsakemu odlikovanju z naslovi odklonilno stališče ter je vodstvo pozvalo oba odlikovana profesorja, da imenovanje za dvorna svetnika odklonita. To sta prizadela — dr. Fischl in dr. Mökel — tudi takoj storila.

r Največji in najhitrejši podmornik na svetu. Angleške ladjedelnice so pravkar dovršile največji in največji podmornik na svetu. Brzina znaša 22 vozlov, topov ima šest po 120 mm in obsega 3500 ton, je torej podoben lahki križarki.

Akademikom!

V nedeljo, dne 9. decembra ob 12. uri se vrši v zbornici tukajšnje univerze protestna skupščina celokupne akademске mladine na univerzi v Ljubljani proti nastopu belgrajske policije, ki je dne 25. novembra 1923 s puškinimi kopiti in potegnjanimi sabljami batinala in pretepala belgrajsko akademsko mladino in ji zasedbo univerze zabranila vstop na univerzo, kamor se je hotela zateči pred nečuvnim postopanjem belgrajske žandarmerije.

Obpravnavalo se bo tudi kršenje avtonomije zagrebske univerze, kjer je o priliki volitev v Jugoslav. podporno društvo udrila policija na univerzo.

Akademiki! Udeležite se protestne skupščine polnoštevilno, da na ta način branite avtonomijo naših univerz!

povečanje telefonske centrale in njene opreme z najmodernejšimi aparati odložilo ad kalendas graecas, naj bi poštna uprava skrbela vsaj za najnujnejša popravila, kar pri sedanjih pretirano visokih pristojbinah telefonski naročniki vsekako lahko upravičeno zahtevamo. — Prizadeti.

lj V znamenju alkohola. »Jutro« z dne 20. m. m. je objavilo poročilo, da sem podpisani poplaval v gostilni, nato izzval prepis s Kobiljevim hlapci na 'Ižanski cesti št. 22, nakar so me ti kot svojega nadležnega tovariša pretepli. Ker sem bil radi zadovoljenih ran v bolnišnici, sem še-le sedaj izvedel za to izkrivljeno, neresnično poročilo v »Jutru«. Resnica je, da omenjenega dne sploh nisem poplaval, ne v gostilni, ne kje drugod, marveč sem ves dan marljivo delal. Nikogar nisem izzival, tudi omenjenih dveh hlapcev ne, s katerimi se sploh nisem razgovarjal, marveč sta me v hipu napadla in ranila, vsled česar se bosta morala zagovarjati pred sodiščem. — Ciril Skočir.

lj Zahvala. Vodstvo salezijanskega zavoda na Rakovniku se tudi tem potom toplo zahvaljuje vsem častitim gospodom, ki so se že odzvali prošnji ter prispevali za stavbo svetišča Marije Pomladnice. Obenem jih prosí, naj priporočé tudi svojim župljanom to veliko podjetje, ki je prelep izraz Marijinega čiščenja med slovenskim ljudstvom tudi v težkih poveljnih časih. Vsak prispevek bo tudi donesek k lastni sreči darovalčevi in k dušni prosveti našega ljudstva. Potreba je še zelo velika in zelo nujna.

lj Uvod v umevanje umetnosti je naslov cikla desetih predavanj, ki jih priredi Umetniško zgodovinsko društvo ob sobotah dne 15. in 22. decembra 1923, 5., 12., 19. in 26. januarja, 9. in 16. februarja in 15. in 22. marca 1924. v zbornični dvorani ljubljanske univerze. Predavatelji so: dr. Iz. Cankar, dr. V. Moje, dr. Fr. Mesesnel in dr. Fr. Stele. Vstopnice v predprodaji se dobe v prodajalnah Nove Založbe in Tiskovne Zadrage. Vstopnica za cel ciklus stane za člana Umetnostnega zgodovinskega društva 60 Din, za nečlane 100 D. Vstopnice za posamezna predavanja se bodo dobile pri vodu, v kolikor bo dopuščal prostor, po 12 Din.

lj »Ljubljana« ima zopet redno pevsko vajo v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 8. zvečer.

lj Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi v nedeljo dne 9. t. m. ob 10. uri dopoldne v zbornični dvorani na univerzi javno, vsakomur dostopno predavanje o naslednji temi: O strokovnem šolstvu (etični vidiki pri izbiri poklica). Predava g. vseučil. prof. ing. J. Foerster. — Vabimo vse, ki se zanimajo za pereča vprašanja naše dobe.

lj V Stolni prosveti predava prihodnji ponedeljek gospod urednik Smodej. Predavanje kot običajno v družbeni dvorani. Pričetek točno ob 8. uri.

lj Františkova prosvetna društva priredi prihodnji torek predavanje »O platonski ljubezni« mesto napovedanega govora »O šolstvu v Jugoslaviji«. Vsi prijazno vabljivi.

lj Predavanje v Rokodelskem domu. V ponedeljek, dne 10. t. m. bo predaval v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12, profesor

Josep Jerša. Vstop k predavanju je prost. Pričetek točno ob 8 zvečer.

Ij Rakovnik. Danes ob petih popoldne slavnostna akademija na čast Brezmadežni. V sporedu so: Uvodni govor g. dr. Srečka Zamjena, deklamacije in prizori, pevske in glasbene točke. Vstop je prost. V slučaju lepega vremena bo po akademiji razsvetljava svetilnice Marije Pomočnice, ki naj bi bila viden izraz gorečih prošnje, da se more isto na prvi prihodnji rojstni dan Marijin slovesno posvetiti.

Ij V šentjakovski prosveti v Ljubljani bo skioptično predavanje v nedeljo, dne 9. decembra točno ob pol 8 zvečer. Predaval bo g. msgr. Viktor Steska.

Ij Krekova prosveta priredi v nedeljo, točno ob 5. popoldne skioptično predavanje: V Betlehemu. Predaval bo g. msgr. Viktor Steska.

Ij Ljudski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo ob pol 8 zvečer priljubljeno veseligr: »Pri belem konjičku«, pri nižanih cenah. To je prva veseligr, ki se v letošnji sezoni uprizori na Ljudskem odru in je po njeni humorja polni vsebini ena najboljših iger, ki se uprizarajo na naših odrih. Predprodaja vstopnic danes ob 5. do 7. zvečer, v nedeljo od 10. do 12. popoldne in popoldne od 4. naprej do predstave v pisarni Ljudskega odra.

Ij Oder Krakovo-Trnovo, Kolesijska ulica 1. V nedeljo, 9. t. m. ob pol 8 zvečer se ponovi »Čudo sv. Miklavža«, misterij v dveh dejanjih in enodejanska burka »Damokljev meč«. K obliki ureditvi vjudno vabi odbor.

Ij »Moderni cunjarji«. Po Ljubljani kupujejo po hišah staro obleko balkanski cunjarji in pri tem pridno nadlegujejo ljudi. Svoje zbirališče imajo v neki kleti Metelkove ulice — seveda brez dovoljenja hišnega gospodarja. Polcija ali občina naj jim v to svrhu določi poseben prostor.

Ij Cenjeno občinstvo opozarjamo na povečano h z modernimi aparati izpopolnjeno I. dunajsko higijenično pralnico in svitolikalnico Pirš in Simenc, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8. V delo se sprejema perilo vsake vrste, ovratnike, bluže, plesne obleke itd. in izvršuje priznano solidno in najlepše.

Ij Priporočamo, da se z neobveznim obiskom v prodajnem lokalu prepričate, da so obleke pri tvrdki L. Maček na Aleksandrovi cesti št. 12 najboljše in najcenejše.

Ij Pozor! Kakor vsako leto — tako tudi letos priredi 8. in 9. decembra tvrdka P. Magdič v Šelenburgovi ulici nasproti pošte veliko razstavo vseh v najnovejšo modno stroko spadajočih predmetov.

Ij Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Leopold Tratnik.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Šelenb. ul. 3. Gričar & Mejač. Koncert. V soboto, 8. t. m. se vrši koncert dravske godbe v kavarni Europa. Začetek ob 9. zvečer. Vstop prost.

Prijetnosti bodoče zračne vojske.

Nekdo je vprašal tri vojaške strokovnjake, kako vlogo bodo imela letala v bodoči zračni vojski. Strokovnjaki, po kojih mnenju bomo vojsko kmalu zopet imeli so tile: angleški admiral Burney, nekdanji polkovnik francoskega generalnega štaba Fabry in nemški general Deimling. Soglasno pravijo, da bo zmago odločilo uničenje ljudstva daleč zadaj za vojno črto, sredstvo za to bosta pa moderno zračno letalo in kemija. Obojno skupaj bo najhujše orožje bodočnosti. V podobi strupenih plinov in bakterij bo prišla smrt iz letal nad mesta, goreče in razstrelivne bombe bodo zažgale mesta, tovarne, kolodvore in mostove; eksplozivne bodo in ne bo jih več. Vojaški kritiki pravijo tudi, da zaenkrat proti temu orožju nimamo nobene obrambe; razvoj modernega letala je bil tako hiter, da je obramba zaostala daleč za napadom. Admiral Burney je rekel: Z ozirom na današnjo vojno tehniko je nemogoče, da branimo deželo proti napadom iz zraka tako, kakor sta jo do sedaj branila armada in brodoge. Zračno letalo bo preskočilo bojno črto in bo neslo v sovražno deželo najhujše opustošenje. Ves dosedanj način vojske bo popolnoma predrugačen. Kaj bo pomagala najboljša armada, kaj bo izdalo najmočnejše brodoge, če bodo uničene tovarne, ki zalagajo oba s strelivom, če bodo uničene ceste in železnice, razdejani mostovi in rudniki, če bodo sežgani gozdi in bodo gorela cela polja, na katerih uspeva žito? Napadal bo pa sovražnik v prvi vrsti mesta, ker se v modernih državah v mestih osredotoča vse življenje. Tri vrste sredstev bo sovražnik uporabljal: razstrelivne bombe, strupene pline in bakterije.

V slučaju, da pripeljemo z zrakoplovom kakšen aeroplan do razdalje 300 kilometrov od mesta, ki ga hočemo napasti, vzame tako letalo že danes lahko seboj dve bombi po 1000 kilogramov. Ena sama takomba uniči lahko največje poslopje sveta, kakor je na primer velikanški Woolworth-Building v Novem Yorku, in razruši do tal še druga poslopja do 200 razruši lahko milijonsko mesto.

Bolj nevarni so seveda še strupeni plini. Že danes imajo pline, ki so tisočkrat bolj učinkoviti, kakor so bili oni med svetovno vojsko. Ob dnevih, ko ni vetra, bi plinove bombe uničile dosti več ljudi kakor pa razstre-

livne bombe. Ko so neki plin poskušali, je mačka, ki ga je zaduhala, takoj mrtva padla na tla. Prej uporabljeni plini so povzročili najprvo slabost in šele potem smrt, sedaj pa nastopi smrt takoj. Ne pomaga nam nobena maska, prihajajoči motor je popolnoma tih in tudi šum propelerja so že do 60 odstotkov oglušili. V par letih bo odstranjen tudi ta šum; in neslišno, nevidno in tudi brez duha bo planila smrt v podobi plinov nad nedolžne ljudi. Ker je plin nekaj težji kakor zrak, bi se v mirnih dnevih zalezel v kleti in pred bombami varne prostore in bi uničil tudi tam vsako življenje. Poleg strupenih plinov bodo uporabljali tudi bakterije. Stresli jih bodo v vodo in vodovode in bodo tako vso vodo zastropili.

Toli opevana osamelost Anglije je že danes bolj pravljica; v bodočnosti pa tudi oceani ne bodo več pomagali. Če se bo Amerika vojskovala z Evropo, bodo čez par dni lahko razrušena že vsa evropska ali pa ameriška mesta. Zračna brodoge se bodo pomikala s hitrostjo 150 kilometrov na uro in bodo imela s seboj aeroplan, kojih hitrost bo 350 do 500 km. Zračno-japonsko brodoge bo v 48 urah v Ameriki, iz Evrope leteče brodoge bo pa v 40 urah že lahko bombardiralo Novi York.

Francoz Fabry pove precej isto, kar Burney. Ker ne bo nobene zadovoljive obrambe, mora biti vsaka država pripravljena za takojšen napad. In francoska politika gre za tem. Na to opozarja tudi Beimling in pravi, da imajo Francozi 140 zračnih brodogov, Anglija samo 38 in Amerika samo 53. Na konferenci v Washingtonu so sicer omejili uporabo plina v bodoči vojski, a kdo se bo takrat zmedel za to? Anglija je porabila letos dvanajst milijonov funtov za vojaško zračno brodoge, Amerika 30 milijonov dolarjev, Francija pa 500 milijonov frankov. Pa ne samo, da pomnožujejo število enot, delajo jih tudi hitreje in pa večje. Največje zračno ladjo in največji aeroplan imajo sedaj Amerikanci. V Franciji nameravajo z zračnimi ladjami prevažati tudi vojaštvo, prav tako v Angliji. Zanimivi so poskusi, kako narediti zrakoplove in aeroplan nevidne. Že so napravili umeten pajčolan dima, ki tvori ohlačen steno pod letalom. Mislijo tudi, kako bodo vodili zračna letala iz daljave, da ne bo treba nobenega metalca in nobenega krmarja. Kadar bo letalo nad določeno točko, pa bodo sprožili in bomba bo opravila svojo nalogo. Za civilno zrakoplovstvo se niti oddaleč toliko ne menijo kakor za vojaško. Prihodnja vojska bo vojska uničevanja in bo pobrala še tisto kulturo, kar nam je je svetovna vojska pustila. Res, prijetni časi se nam obetajo.

Cerkveni vestnik.

O Moška in mladeniška Marijina družba v Križankah ima dnes zvečer ob 6. uri v družbeni cerkvi slovesen shod, v nedeljo popoldne ob 5. uri pa v dvorani družbena prireditve. Prosimo polnoštevilne udeležbe!

Dijaški vestnik.

d Socialni seminar Danice, Zarje in Borbe ima prihodnji drugi sestanek v torek, 11. decembra ob 20. uri v lokalu Zarje. G. referent je na prvem sestanku v zanimivih potezah obrazložil postanek in bistvo socialnega vprašanja. Debata je pokazala, da nam je še treba temeljite izobrazbe v socialnem vprašanju, da nam bo mogoče z uspehom slediti razvoju političnega življenja in umevati političen boj. Tt. pozivamo, da z rednim pohajanjem seminarja vrše dolžnost, ki jo nalaga potreba po socialno-političnem znanju.

Učiteljski vestnik.

Odborova seja »Slomškove zveze« bo dne 9. decembra, t. j. v nedeljo popoldne ob 15. uri v tajništvo. — Š.

Kamniška podružnica Slomškove zveze ne zboruje radi nepričakovanih ovir, kakor domenejo 12. decembra v Kamniku, ampak meseca februarja ali marca drugo leto, kar se bo pa pravčasno objavilo.

Prosveta.

Dr. Joža Glonar:

»Jugoslovenska književnost«.

Nedavno je pod tem imenom izšla v tretji izdaji knjiga, ki jo je med vojsko v Londonu napisal in izdal prof. belgrajske univerze in pravi član kr. srpske akademije Pavle Popović. Obe prvi izdaji nosita v uvodu opravičilo, da je knjiga napisana v tujini, brez potrebnih virov in pomočkov. Vkljub temu opravičilo sta bili prvi dve izdaji tako slabi, da jih je »Ljubljanski Zvon« (1920, str. 124—127) ostro obsodil in rezko odklonil.

Če je to opravičilo za prvi dve izdaji še nekaj veljalo, pri tretji ni zanj nobene upravičenosti več. V štirih letih je imel pisec dovolj časa, da bi lahko pomanjkljivosti, ki jih je v prvih izdajah sam čutil, odpravil, sploh postavil ves svoj elaborat na stališče, ki bi bilo dostojno letnice, ki jo nosi. Nič takega se ni

zgodilo! Knjiga je sicer nekoliko razširjena, v ostalem pa kaže vse svoje stare hibe in napake. Ta tretja izdaja je naravnost monstrozna dokaz totalne nepismenosti njenega avtorja! Kjerkoli jo odpreš, imaš povoda, da zmaguješ z glavo in se vprašuješ: »Ali je kaj takega res mogoče? In čemu ravno pri nas? Samo par primerov, vzetih iz slovenskega področja, ki so zato najbolj jasni.

Pri oceni Trubarjevega dela se piscu pozna, da mu niti bibliografija naših protestantskih piscev ni znana! Trubarjev koledar in tako pomembna »Cerkovna ordninga« nista niti omenjena. Seveda — če bi jih omenil, bi moral napisati pač popolnoma drugačno oceno! Med Trubarjevimi soludniki se navaja tudi Anton — Dalmatin! O Bohoričevem, vendar tako pomembnem uvodu v gramatiko ne duha ne sluha! Seveda se vsled vsega tega »jugoslovenski ideal« med protestanti kaže tako, kakor je Popoviću prav.

Pomanjkanje »jedinstva« dokazuje Popović z dejstvom, da je Vranec tiskal svojo kroniko v Ljubljani in ne v Zagrebu, »gde se pre moglo oteklivati«. Kaj takega lahko pričakuje samo Popović, ki še vedno ne ve, da Zagreb takrat in še kakih sto let pozneje še sploh ni imel tiskarne! Japelj in Kumerde sta prevredla »Novi zakon!« Oznaka »Blajvajsac« in njegovih »Novic« je postavljena naravnost na glavo: Bleiweis se opisuje kot nekaj vodja naših književnih »Ilircev!« Večkrat se ne ve, ali ima človek pred seboj tiskovne napake, ali piščeve zmote; toda uporno ponavljanje trditve, da je francoska »Ilirija« trajala do leta 1815 in konsekvantna pisava »Prešern« ne gre v kategorijo tiskovnih napak! Kette in Murn sta — obenem z Jenkom in Gregorčičem — opisana daleč pred Aškercem. Pri Tavčarju navaja samo »Izza kongresac« in »Čez štiri tisoč (!)«, kar je očitven znak, da ne pozna Tavčarjevih najzrelejših del niti po imenu. Pri Zupančiču se ponavlja isto; Popović našteva v l. 1923 samo »Časno opojnost«, »Pisanice« in »Čez plan«!

Drugod se zopet jasno vidi, da stvari, ki jih omenja, niti ne pozna. Tako so mu Aškercovi »Mučeniki« epos in kaj je Aškercov »pjesnik« putopis o Akropolju i Piramidama«, bi bilo tudi zanimivo izvedeti! Oznake posameznih Cankarjevih del so tudi take, da človek zmaguje z glavo: »Hlapec Jernej« je Popoviću kakor tudi »Kurent« roman, »Bela krizantema« zbirka pripovedk!

Pomanjkljivost gradiva in splošno neznanje se pri Popoviću skriva za raznimi fantazmagorijami o jedinstvu in ujedinjenju ter s praznimi besedičenjem sploh. Pri tem seveda včasih zagradi za koprive. Da bi dokazal našo ujedinjenost, zapiše n. pr.: »Ivan Prijatelj piše na srpskom o novoj slovenačkoj književnosti« — o gospod profesor, kaj ste zapisali? Ali veste, kako je stvar bila? Oni članek, ki ga imate v mislih, je prof. Prijatelj moral napisati v nemščini in celo vse citate iz pesnikov opremiti z nemškimi interlinearnimi prevodom — in veste zakaj? Zato ker v vsem literarnem štabu »Matice Srpske« ni bilo ne enega človeka, ki bi mogel slovensko napisani članek pravilno prevesti v srbsčino!

To je bilo pred vojno — boste rekli — danes v Beogradu na univerzi celo nekdo predava o slovenski književnosti. Verujem Vam, in celo dokaz imam pred seboj, da danes celo nekdo »piše na srpskom o novoj slovenačkoj književnosti«. Toda ravno to njegovo pisanje je po svoji vsebini in po svoji obliki naravnost dokaz, da je vse njegovo besedičenje o kakem medsebojnem poznanju — kolikor se tiče njega samega! — samo gola fraza. Gola fraza že zato, ker s svojim doslednim govorjenjem o slovenskem »narečju« negira eksistenco slovenskega književnega jezika — ni krivda Slovencev, da je za par sto let starejši od srbskega! — in s tem implicite tudi negira eksistenco slovenske književnosti. Čemu pa se potem štuli v posel, za katerega nima niti potrebne znanja niti onega lepega srca, o katerem sicer tako rad besediči?

Mladika.

Družinski list s podobami. Uredila F. S. Finžgar in Fr. Bevk. Izdala Družba sv. Mohorja na Prevaljah. Letnik IV., 1923.

Četrti letnik »Mladike« — prvi v Mohorjevi založbi in pod Finžgarjevim uredništvom — je z 12 številko zaključen. Na 472 straneh je prinesla Mladika pesmi in povesti, poljudnoznanstvene spise, seznanjala čitalce, kaj se godi po okrogli zemlji, podučevala gospodarja in gospodinj v posebnih poglavjih, kas vodila po pisanem polju domače zemlje, kjer smo srečevali svoje ljudi, se seznanjali z novimi knjigami, brali o umirlih kulturnih delavcih in se vstavljali od številke do številke ob pestrih slikah ter kopečno belili glavo ob zankah-ugankah, če pa nam le niso šle, smo pritisnili ravnjaki na meh za smeh in bili smo veseli družinskega lista, kakršnega smo že od nekdaj želeli in smo ga z Mladiko le dočakali.

Lepa vrsta priznanih pesnikov in pisateljev se je odzvala urednikoma. Bevk je ohranil stare sotrudnike goriških letnikov Mladike, Finžgar pa je polskal še novih. Tako srečamo v listu Meška, Sardenka, Pregija, Remca, Lovrenčiča, Samca, Glaserja in M. Elizabeta poleg mlajših Debeljaka, Likoviča in še par drugih. Milčinski in Remec sta priobčila po eno dramo, Sovrè pa Evripidovo dramo »Bratski spor«. Med pripovedniki je omeniti našega starosto mojstra dr. Fr. De-

telo, ki je s svojim »Kapitalistom Rakom« z njemu lastno spretnostjo osvetil poveljno družbo. Bevk pa je napisal niz lepih črtic, Finžgar sam je tudi na novo zastavil svoje večje pero v »Pisarni«. Pregelj je orisal vzdušje obsojke ceste tako kot zna le on, Velikonja je v »Gospe Amalije« razpletel problem materine ljubezni do sina, ki ga ne mara in ne more izročiti v — tuje roke nevestine, Malešič nas je peljal v Prekmurje s svojimi lepimi »Dvanajstimi plugi«, Petrič s »Savitri« v Indijo in Vuk in Magajna in Fatur Lea in Štrbenk in Koren in še ta in oni so nam podali krajše črtice in slike. Glavno zanimanje pa je budil »Knez Serebrjanec«, ki ga je iz rušine prevel Al. Benkovič. Gotovo ni z lepa že kak list prinesel take povesti, ki bi snovno bila tako zanimiva in obenem odpirala pogled v zgodovino. Ob ruskih slikah, ki jih kaže ta roman, si more tudi priprosti bravec razložiti razmere, do katerih je prišlo v Rusiji naših dni.

Med poljudnoznanstvenimi spisi, ki jih je tudi dosti, je zlasti omeniti dr. Brecljeve zdravstvene članke, katere bi moral vsakdo brati. Msgr. Steska je podal prvi del ilustriranega Pregleda naše umetnosti, Pologar pa prvi del Roparjev na slov. zemlji, Mazovec je pisal o Matiju Gubcu, dr. Res o Ivanu Trinku.

Predolg bi bil, če bi hotel poročati v podrobnosti še o ostalih »Mladikinih« oddelkih, ki sem jih zgoraj v splošno omenil. Reči moram, pravkar zaključeni letnik je častno izpolnil nalogo družinskega mesečnika, kar mu odkraja vsi naročniki priznavajo, ko izjavljajo, da doma malo in veliko slednji mesec nestrpno pričakuje »Mladike«.

Če je »Mladika« že letos tako zadovoljila svoje naročnike, jih bo v bodoče še bolj. Iz vabila na naročbo priloženega 12. številki, vidimo, da bo novi letnik »Mladike« letošnjega še presegel. »Knez Serebrjanec« se bo nadaljeval in zaključil — novi naročniki dobijo obširen in pregleden izvelek romana, kolikor ga je letos izšlo, da bodo mogli slediti razvoju povesti in jo uživati —, uvodna povest bo pa iz naše domače zgodovine iz časa »copernice«, katerih eden pokaže »Zadnja na grmadi«, ki jo je spisal priznani ljudski pisatelj Fr. Jaklič. Godi se v Ribnici na Dolenskem. Milčinski, naš najboljši humorist, je zaklical »Kaj, bombe na Beli Vario!« in jih bo metal v vsaki številki — a se jih ni treba bati: saj skoči iz slednje, ko počti, le smeh. Ivan Vuk je vposlal večje število lepih črtic, Janko Mlakar, ki je znan še iz časov veselega Trebuhnika, bo zastopal z novelo Mira in Fr. Komar bo z Otoškim postržkom vzbujal obče zanimanje. Pregelj, Bevk, Remec, M. Kmetova, Velikonja in še drugi bodo tudi v novem letniku pridni sotrudniki. Breclj, Steska, Podlogar nadaljujejo s svojimi članki in razpravami, V. Šarabon bo pisal »O gospodarstvu in gospodinjstvu polarnih narodov«, vseuč. prof. dr. Ozvald poljudne razprave o vzgoji, vseuč. prof. J. Vurnik priredi nekaj opisov in načrtov za kmetiško, delavsko, uradniško-enodružinsko hišo, S. Šantel pa z vzorci opremljeno razpravo o razvoju okrasa za vezene. Kot v prošlem letu bo našim gospodarjem dajal strokovnjak M. Humek nasvete in migljaje za vrt in gospodarstvo, našim gospodinjam pa ostaneta zvesti Lea Fatur in M. R. s priljubljenimi kuhinjskimi recepti.

Rad bi našel še vse, kar navaja »vabilo« in pa še mnogo drugega, kar je urednik zamočal, da preseneti in razveseli stare in nove naročnike, pa moram le končati. Opozorim naj samo še na Ugankarjevo stran, ki jo je Peter Butkovič napravil res zanimivo in aktualno, ker hoče z njo dati kratkočasne zabave in bistriti duha. V novo leto objublja Mladika — od strani sem izvedel — 100 (reci in piši sto) lir srečnemu izžrebancu izmed rešilcev ugank!

Kdor še ni videl »Mladike« naj si jo ogleda in jo prelista in sklenil bo: naročim jo. Stari naročniki ji ostanejo gotovo zvesti in ko jim pride prva številka novega letnika v roke, je bodo gotovo veseli in poagitrirajo za njo. Kdor dobi deset novih naročnikov, bo dobival novi letnik brezplačno. Na delo za »Mladiko«!

pr Janez Jalen: Dom. Drama v štirih dejanjih. V Ljubljani, 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 62. Ker slišimo, da se bo ta drama igrala v dramskem gledališču v Ljubljani, objavimo oceno povodom uprizoritve.

pr Najelegantnejši božični dar je umetniška slika ali kip. Strokovno združenje jugoslov. oblikujočih umetnikov daje proti vpošiljlatvi znamke za odgovor brezplačne informacije glede umetniških naročil vsake vrste za celo državo. Adresirajte: SUJOU. Ljubljana, Tehn. srednja šola.

pr III. muzikalno predavanje za srednješolske mladine pod naslovom »Arija« se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. ob 11. uri popoldne v Filharmonični dvorani ter obsega spored sledeče točke: 1. Uvodna beseda: dr. Pavel Kozina. 2. Anton Foerster: Arija iz opere »Gorenjski Slavček«, poje ga Marij Šimenc. 3. A. Thomas: Arija iz opere »Mignon«, poje ga Vilma Thierry-Kavčnikova. 4. a) G. Puccini: Arija iz opere »Deklica zlatega padaca«, b) W. Kizl: Arija iz opere »Evangeljnik«, poje ga Marij Šimenc. 5. Rimski-Korzakov: Arija iz opere »Carska nevesta«, poje ga Vilma Thierry-Kavčnikova. 6. G. Verdi: Duet iz opere »Aida«.

pojeta ga. Vilma Thierry-Kavčnikova in g. Marij Šimenc. Vstop je dovoljen samo učencem in učiteljcem srednjih, strokovnih in meščanskih šol ter članom višjega šolskega sveta.

Orlovski vestnik.

Dijaška orlovska srenja priredi dne 8. dec. v veliki dvorani hotela Union telovadni večer s komerzom. Zanimivost bodo gotovo vzbujale orliške simbolične vaje: Vera, upanje, ljubezen. Sodeluje godba Dravskega orkestra pod bat. g. dr. Cerina. Začetek ob 8. uri zvečer. Prijatelji telovadbe in zabave se vabijo k udeležbi v obilnem tevilu.

Odbor.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Šobota, 8. decembra: Ob 3. uri popoldne: »DANES BOMO TIČI«, veseloigra. — Izven. Nedelja, 9. decembra ob 3. uri popoldne: »KAR HOČETE«, ljudska predstava. Nedelja, 9. decembra, ob 8. uri zv.: »OSMA ŽENA«, veseloigra. — Izven. Ponedeljek, 10. decembra: »OSMA ŽENA«, veseloigra. — Red B.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Šobota, 8. decembra: »MIGNON«, ljudska predstava. Nedelja, 9. decembra: »GOSPOSVETSKI SEN«, — Izven. Ponedeljek, 10. decembra: zaprto.

Posetnice drame opozarjamo, da je danes na praznik samo ena dramska predstava, ki se začne popoldne ob 3. uri in sicer veseloigra »Danes bomo tiči«. Jutri v nedeljo sta pa dve predstavi in sicer ob treh popoldne veseloigra »Kar hočete« kot ljudska predstava ob osmih zvečer pa zabavna francoska komedija »Osma žena« z Nabloco, Putjatom in Rogozom v glavnih vlogah.

Ljudska predstava v operi. Danes v soboto ob pol 8. uri zvečer se vprizori kot ljudska predstava pri znižanih cenah opera »Mignon«.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja p. n. abonente na uradniške izkaznice, da poravnajo svoj 4 obrok najkasneje do 12. t. m., da se izognejo nepotrebnim opominjevalnim stroškom.

»Smrt majke Jugovič« v srbohrvaščini.

V naši drami igrajo »Smrt majke Jugovič« v srbohrvaškem jeziku. In če se ne moremo, namerava gledališka uprava vsa srbohrvaška dela podati v originalu.

Igralci se nauče vlog, občinstvo posluša. Če je zadovoljno, ne vem. Jaz nisem. Trudil sem se, da bi našel tehtne motivacije za to ravnanje, pa se mi tudi po dolgem tuhanju ni posrečilo.

Teater je edini kulturni zavod, kjer more narod poslušati svoj jezik, kjer more spoznati in vzljubiti njegovo silo, njegovo lepoto in blagoslasje. Zato mora vsak teater z vso vneto in ljubeznijo gojiti svoj lastni jezik, pri nas torej slovenski. Pri nas Slovencih pa je naš jezik že od vekov uboga reva! Posebno pri inteligenciji. V šolah smo komaj kdaj slišali čisto slovenščino, njenih lepote nam učitelji niso razkrivali, ker jih menda sami niso poznali, ali pa se jim ni ljubilo (če je danes kaj boljše, ne vem). V teatru nam je pa jezik precej deveta briga. Že slovenščina sama na našem odru ni Bog ve kako vzgledna, zdaj nam pa uprava (ali kdo?) jemlje še to in nadomestuje s srbohrvaščino.

Rad bi vedel, zakaj? Kaj hočemo s tem? Mar na ta način kažemo svoje jugoslovansko navdušenje? Tužna nam majka, če ga ne moremo drugače!

Mar se na ta način zblizujemo z ostalimi Slovani, da gojimo vse slovanske jezike, kakor v operi, kjer lahko dvakrat v tednu uganjamo primerjajoče jezikoslovje? Dvomim in to tudi ni glavni namen teatra. Jaz ljubim slovanske jezike, ljubim posebno hrvaščino in ruščino radi njih miline in se jih učim z veseljem, toda doma in v šoli, ne pa, da bi iskal tuznanja po slovanskih teatrilah! Tam bi hotel uživati lepote slovenskega jezika!

Ali naj radi igralcev glavnih vlog, ki slučajno niso rodod Slovenci, igramo vso dramo v jeziku, ki ga dotični igralci govorijo?

Praktično vsaj v toliko, ker bi naši igralci razpolagali vedno z reperloirjem v treh, štiri- ali petih jezikih...

Kakor rečeno, nikakor ne morem najti razlogov, ki bi opravičili tako ravnanje.

Rekel sem, da na našem odru niti slovenščine ne govorijo čisto in vzorno. (Da smo v tem oziru daleč za drugimi narodi, je razumljivo, ker nimamo dramatičnih šol [državnih], ki bi skrbele za čisto izgovarjavo in ker sploh jeziku ne pripisujemo velike važnosti), kako pa moremo zahtevati od igralca-Slovenca, da se nauči drugega jezika v kratkem času in da ga lepo govori? Brez ozira na to, da se nikdar ni mogoče oživeti v vlogi, če moraš venomer paziti na naglas in izgovarjavo. Če se oživiš, pa skoči s tira jezika!

Je pač križ! Ni vse tako lahko, kakor se vidi.

Mislil, da ni zmota prevelika, če trdim, da polovica občinstva še ne razume popolnoma književne hrvaščine. Vsaj danes še ne. Kako pa naj lepote drame uživa, če niti besed ne razume? Mnogo lepote krasne Vojnovičeve drame bi učinkovalo drugače, če bi jih občinstvo ališalo v slovenskem jeziku (posebno ko imamo dober prevod).

Saj vem, da ni lepo, če se človek ob vsaki stvar obregne in jaz bi prav gotovo rad molčal, pa ne morem. Vem, da jih je dosti, ki mislijo isto, toda če ni nikogar, ki bi se oglašil, sem se pa jaz.

Mogoče je celo, da bo kaka zvitá buča po prečitaniu tega-le članka dognala, da sem separatist, avtonomist in neveren edinstvu troimenega naroda. S temi se niti v duhu ne bom prepiral. Naj mi ne zameri! C. D.

Ljudski oder.

Nedelja 9. decembra: »Pri belem konjičku«. Veseloigra v treh dejanjih. Začetek ob pol 8. zvečer. Znižane cene. Predprodaja vstopnic danes in jutri (prazniki) od 5. do 7. ure zvečer, ter v nedeljo dopoldan od 10. do 12. ure in popoldan od 4. ure naprej do predstave v pisarni Ljudskega odra.

Slovensko marionetno gledališče.

Šobota, 8. decembra: Zaprto. Nedelja, 9. decembra: »CAROBNE GOSLI« (Fr. Poccj) ob 15. in 18. uri.

Ljubljanska porota.

Zimska porota se prične v ponedeljek, dne 10. decembra. Prva obravnava se bo vršila proti Stefanu Cigliču od Sv. Florjana pri Gorici, pristojnemu v Kranj, mizarju, ki je obtožen, da je baje dne 8. novembra leta 1918 v Trstu streljal trikrat na nekega Orlanda, ki je dva dni nato vsled dobljenih ran umrl. To se je zgodilo nekaj dni po prevratu in je služil Ciglič takrat v Trstu kot varnostni stražnik. Svojo žrtve, 78 letnega starčka Orlanda, je naletel obtoženec na njemu dodeljenem zemljišču. Starček ga je prosil s stlenjenimi rokami, odpustanja. Ciglič pa se ni zmenil za prošnjo in ga je ustrelil. Orlando, ki je nabiral travo za zajca, je padel, obtoženec pa je pobegnil. Mož je drugi dan umrl. — Druga obravnava se vrši proti Petru Petroviču, 26 letnemu delavcu iz Pogačca pri Bosanski Gradiski. Ta pa je obtožen, da je dne 28. januarja 1918 v kavarni »Ilirijac« v Ljubljani v pretepu med bosanskimi in srbskimi vojaki zapadel kavarjara Mikca, ki je pretepače miril, z bajonetom v hrbet. Mikec je takoj padel in ni mogel več ustati. Par minut nato je vsled izkrevavljenja umrl. Pri raztelesenju se je pokazalo, da je bil ubodljaj tako silen, da mu je presekala 10. rebro, pljuča in je prodrla rezilo do srede srca. — V torek, dne 11. decembra pa se vrši obravnava proti 23 letni šivilji Angeli Dolen, posestnikovi hčeri v Senčnem in sicer zaradi hudodelstva detomora. Obtoženka je zavračala ob porodu izvenzakonskemu otroku, deklici, okoli glave koe, in ga je na ta način zadušila. Mrtvo dete je skrila v podstrešju in slamo. Obtoženka je hotela celo stvar prikriti, ko to ni šlo, je trdila, da je splavila in šele ko je poklicala mati babico, je povedala, kaj je storila. Ko so otroka dobili, je bilo truplo na vratu in po rokah že tako objedeno od maha in podgan, da se davljenje ni moglo ugotoviti, pač pa je bil otrok normalen, je živel in je bil zaduščen.

Izpred sodišča.

Fentovski pretep. V bližini Preserja sta napadla na cesti fanta Jože Gregorka in pa Anton Grmek tovariša Jožeta Šivica in Jakoba Kobija. Oba sta dobila poškodbe na rokah in Kobi še po glavi. Obsojena sta bila Gregorka in Grmek vsak na 3 dni zapora. Pritožila sta se na dež. sodišče, ki pa je njihov priziv zavrnilo in potrdilo prvo sodbo.

Pes je popadel pred gostilno na Strelišču Franciško Koširjevo, ki je prinesla zvečer 2 steklenici nazaj. Ker ni zavaroval hudega psa, je bil obsojen lastnik Anton Zima na 300 Din globe.

Prizivni senat je ugodil njegovi prošnji z ozirom na neznatno poškodbo v toliko, da mu je znižal kazen na 150 Din.

Ribe je streljal v reki Sori posestnik Maks Kuralc iz Zg. Senice. Ovadila ga je neka dobra mu prijateljica, s katero je mož v sporu, Angela, in ker so res našli tudi puško v senu skrito, je bil obsojen na 4 dni hudega zapora. Mož se je pritožil, češ da je bila napravljena ovadba le iz sovraštva, češar pa ni mogel dokazati in je bila njegova pritožba zavrnjena.

Draga jajca. Trije železničarji so bili obtoženi, da so med vožnjo iz Novega mesta v Ljubljano vdrli dne 10. oktobra v železniški voz in ukradli iz enega najspodnjih zabojev 182 kg jajc v vrednosti 5683 kron. Vsi trije so tatvino odločno zanikali. Eden je trdil, da je kupil jajca v Novem mestu, drugemu jih prinesel ne ve kdo v njegov nahrbtnik, kar mu je bilo zelo všeč in jih takoj prodal, tretji pa sploh o jajcih ni hotel ničesar vedeti in jih tudi pri njem niso nič dobili. Z ozirom na njih skrajno slabo plačo in življenje, kar se je uradno ugotovilo, in kar sili ljudi k tatvini, posebno še, ker imajo lepo priliko, ki že sama naredi veliko tatov, sta bila obsojena dva vsak na 6 tednov ječe, tretji pa je bil oproščen.

Poizvedovanja.

Izgubila se je v četrtek zvečer od kavarne Evropa do glavnega kolodvora prevleka za kovček in mali notes. Pošten najditelj se prosi, da odda hišniku, Dunajska cesta 17.

Bankovec za 100 Din je nekdo izgubil na potu od Franciškankega mostu po Stritarjevi ulici do Krekovega trga. Pošten najditelj naj ga izroči naši upravi.

Našel se je rumenkast plašč (uniforma) od Gradišča do Tržaške ceste. Dobi se na Tržaški cesti št. 41, pritličje.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Termometer (diferenca) v C	Nebo, vetrov	Relativna vlažnost v mm
6. 12. 21 h	728.6	4.1	0.4	dež s. z.	28
7. 12. 7 h	729.4	5.2	0.4	obl.	
7. 12. 14 h	731.8	4.0	0.3	sneg	

BOLECINE? v obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vsi se boste čudili! Do brodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljše kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvoj-nate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 86 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplačila razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elza trg šte. 184 Hrvatsko.

Zahtevajte od Vašega čevljarja strokovno pritrčenje in Vi se boste več nosili čevljev brez BERSON-gumi potplatov! Prihranite si drago popravilo, ohranite Vaše čuvala trajno celostanost, čuvajte noge pred mokroto, ter se pri hoji ne utrudite.

Kakor vsako leto izdala je Jugoslovanska knjigarna tudi letos svoj Zepni koledarček 1924, kateri je radi svoje male žepne oblike (11 krat 6 cm) in solidne trpežne vezave ter nizke cene, vsestransko priljubljen.

Kot posebno novost je izdala Jugoslovanska knjigarna letos prvič Mali koledarček 1924 v prav majhni obliki (7 krat 5 cm) z zrcalom in brez zrcala, v navadni ter usnjeni vezavi. Obadva koledarčka sta na razpolago po naslednjih cenah in vezavah:

Zepni koledarček vezan v pegamoid platno z marmornate obrezo Din 13, vezan v pegamoid platno z zlato obrezo Din 14.

Mali koledarček papirna vez (imitacija usnja) brez zrcala Din 7, papirna vez z zrcalom Din 12, usnjena vez brez zrcala Din 15, usnjena vez z zrcalom Din 20.

Naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Velik natečaj!

Kaj pomeni ta slika?

Za pravilno rešitev smo določili 20 nagrad v skupni vrednosti 3400 Din

Pogoji:

1. Vsaka oseba v državi SHS se lahko udeleži rešitve, vendar samo z enim odgovorom.
2. Rešitev se naj pošlje potom dopisnice reklamnemu oddelku tvornice Zlatorog — Maribor. Naveden naj bo časnik in natančen naslov.
3. Vse rešitve morajo biti do 15. decembra pri nas.
4. Ako dobimo nad 20 pravih rešitev, bodo se nagrade žrebale.

Nagrade so sledeče: I. nagrada 500 Din v gotovini 500 Din

II.	300	"	"	300
III.—X.	200	"	"	1600
XI.—XX.	100	"	"	1000

Skupno 3400 Din

Nagrade se bodo razdelile še pred božičnimi prazniki. Imena onih, ki so dobili nagrade bomo objavili na tem mestu.

TVORNICE ZLATOROG preje C. Bros MARIBOR

Sprejme se deklica

ali srednje stara ŽENSKA MOČ za pomoč v trgovini. Hrana in stanovanje v hiši. — Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Primarij Dr. JEŠE

radi odpotovanja NE ORDINIRA do 22. t. m.

PRODAJALKA

delikates in živil, vestna, DOBI z novim letom SLUŽBO. Ponudbe z zahtevano plačo je poslati pod šifro: »IZURJENA« na upravnštvo »Slovenca«. 7740

Učenca zdravega, krepkega, iz poštene hiše, 14 let, sprejemem v trgovino z meš. blagom s hrano in stanovanjem! Osebná predstava na lastne stroške s pripr. ter župnikovim priporoč. pri MAKSO ŽARGI KAMNIK. 7657

Za konstrukcij. pisarno Obč. tajnika

potrebujemo v podporo mlado, SPOSOBNO

pomožno moč.

Pogoji: jugoslov. državljanstvo, spretnost v računanju in risanju in prostost vojaštine. — Ponudbe z navedbo vseh podatkov in s prepisi izpricheval naj se vpošljejo ravnatelstvu JURJA grofa Thurnskega jeklarne na Ravnah.

PRODAJALKA izur. v vseh strokah z daljšo prakso, želi službo premeniti. Gre tudi za poslovodkinjo, najraje v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »VEŠČA«. 7791

Nemščino poučuje

otroke in odrasle, posamezno ali v skupinah, izprašana učiteljica. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 7794.

(tudi žensko moč) ISČE velika občina v bližini Ljubljane. Stanovanje prosto. — Ponudbe z dokazi primerne prakse ali zadostne šolske izobrazbe in z zahtevo plače je poslati na upravo lista pod: »Občinski tajnik 7770«.

OBRATOVODJO

zelo sposobnega in izkušenega, iščemo za PREMOGOVNIK na HOLMCU. — Ponudbe tekom 8 dni sprejema RAVNATELJSTVO JURJA grofa THURN-SKEGA JEKLARNE na RAVNAH.

HLAPCE

oženjene, h konjem in volom, sprejmejo pri OSKRBNISIVU gospodarstva na STRNIŠČU, p. Strnišče pri Ptuj.

Ženitna ponudba.

MLADENIČ, 28 let, samostojen obrtnik z vpeljano obrtjo, z novo spalno in kuhinjsko opravo ter nekaj tisoč dinarjev gotovine, želi znanja z gospodično enake starosti ki ima ali bo imela malo posestvo ali primerno doto. Tajnost častno zajemčena. — Ponudbe na upravnštvo »Slovenca« pod »Zanesljivost 7704«.

Starejša gospodična

za knjigovodstvo, korespondenco, ki je tudi vajena vodstva trgovine, se sprejme s 1. januarjem 1924 v Ljubljani. — Ponudbe pod šifro: »SAMOSTOJNA MOČ« na upravo »Slovenca«.

Kuharico

dobro, pošteno in samostojno sprejem takoj v krščansko trgovsko hišo. Prednost imajo one, ki so služile delj časa v župnišču. Naslov pove uprava lista pod številko 7753.

Nakupovalec goveje živine

trezen, zanesljiv in pošten, izkušen poznavalec blaga in dober cenilec za živo in zaklano težo, se sprejme pod ugodnimi pogoji pri veliki trvdki. Prednost imajo izučeni mesarji in oni, kateri morejo položiti kavejlo ali dati jamstvo. Ponudbe s event. prepisi spricheval in zahtevami na »Ljubljana, poštni predal št. 39«.

Inserrirajte v »Slovenca«!

Mizarski pomočnik

izučen v stavb. in pohišt. delu, prost vojaštine, išče službe pri večji delavnici najraje na deželi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »TAKOJ 7748«.

Prodaj posteljo orehovo, z mrežo in gočno omarico. Na vpogled vsak čas v št. Vidu n. Lj. pri Štefanu štev. 60.

Prodaj šivalni stroj za nogavice, več PLETILNIH STROJEV štev. 6, 7, 8, 9, do 36 cm širine. — Naslov pove uprava lista pod štev. 7731.

Opravo za 4 sobe kompl. PRODAJ radi selitve, event. tudi posamezne kose. Poizve se dop. od 10.—1. in pop. od 3.—6. Realjeva cesta štev. 31, III. nadstropje. 7742

Za božično in novoletno darilo so najbolj primerni in poceni Igračni športni VOZIČKI — TRICIKELJ — najnovejša zmanjšana DVOKOLESA za otroke 2e od 5 let ter najnovejša samokolnice (holenderji) — otroški vozički od najcenejših do najfinjših, šivalni stroji itd. — "TRIBUNA", F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Vsako SOBOTO in NEDELJO sveže **krvave, riževe klobase** ter druge domače KOLINE priporoča gostilna VIDMAR (Težak), Sv. Jakoba trg štev. 5. 7772

Hmelovk, 2 vagona lepo obeljenih, zdravih, ravnih, PRODAJ. — Ponudbe s ceno na: A. OBLAK Graben, p. Ortnek. 7782

RAZNOVRSTNE MODERNE SAMOTNO- lončene peči PLOŠČE za ŠTEDILNIKE dobavim po najnižjih cenah. — Vsa pečarska popravila izvršujem najhitreje. Cene nizke. — Vsa naročila se pošiljajo na: ROMAN FLORJAN, pekar, VRANSKO p. Celju.

POZORI Plačujem edino jaz po najvišjih cenah **stare obleke, čevlje** in POHISTVO. Kupim tudi stare vojake obleke. Dopisnica radostuje. Pridem na dom. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 29. 7749

Prodaja živih rib VSEH VRST V LJUBLJANI. IVANA FLORJANČIČ, Ljubljana, Vodnikov trg, ima od 10. decembra nadalje stalno v zalogi veliko množino živih rib vseh vrst po najnižjih cenah. Razprodaja se vrši dnevno dopoldne na Vodnikovem trgu ali na zahtevo ob vsakem času direktno iz bazenov. Naročila v vsaki množini za vse kraje Slovenije se promptno izvršujejo v zabojčkih, pakovane s ledom, kjer ostanejo absolutno sveže, ali v aparatih z vodo, v katerih dospajo žive na lice mesta. Divjačina vseh vrst je stalno na razpolago.

Poravnajte naročnino! Izučeno šiviljo sprejem v trajno delo. — Plača mesečno. — Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove uprava pod štev. 7799.

MLAD PES prave volje pasme, ceno naprodati. — Naslov pri upravi lista pod štev. 7798.

Mlad obrtnik išče za svojo obrt LOKAL v Ljubljani ali v kakem večjem kraju, najraje na Gorenjskem. Ponudbe pod šifro: "Obrtnik štev. 7797" na upravo "Slovenca".

VEČJO ali DVE MANJŠI **prazni SOBI iščem** v sredini mesta. Lahko obrnjeni proti dvorišču. — Naslov na upravo "Slovenca" pod šifro "TAKOJ 7790".

Na stanovanje z zajutrkom sprejem gospodinjico. — NOVI VODMAJ št. 153. 7750

2 prašiča, 70 kg težka za rejo, sta radi pomanjkanja prostora naprodati. — Poizve se pri Dovi Franc, Ljubljana, Pokopališka c. 29. 7787

Oddam sobo s 16. dec. dvema solidnima akademikoma. — Kje, pove uprava lista pod štev. 7792.

Izdelujem OBLEKE KOSTUME, PLAŠČE. Prevzamem tudi moderniziranje po zmernih cenah. Priporočam se cenj. damam na deželi. — M. ŽAGAR, šivilja, Ljubljana, Salendrova ulica št. 4.

NE ZAMUDITE UGODNE PRILIKE! VELIKI ČOLNI za derode in stoječo vodo, po zelo ugodni ceni naprodati. — Pismene ponudbe na Clamor, Ljubljana, Selenburgova ul. 5

2 MOTORJA 1½ konjske sile in ¾, še prav dobro hranjena, naprodati. — Več v Kolodvarski ulici št. 8, pralnica. 7793

Perje za postelje dobite
1 kg sivo, obilščeno po D 25.—
1 kg " " mehkejšo po D 35.— do 50.—
1 kg polbela po D 40.— do 60.—
1 kg popolno belo po D 100.— do 135.—
1 kg polpuhašo po D 130.— do 175.—
1 kg puh po D 200.— do 300.—
Vsake količina po povzetju pri **HERMANN HEILBRUNN**, eksporter perja za postelje. **SENTA (Bačka).**

MLEKO dnevno dostavljeno v Ljubljano, VEČJO MNOŽINO, ponudite pod šifro "MLEKO" na upravo "Slovenca". 7738

Hiša z lepim vrtom naprodaj na Dolu št. 39 za ceno 120.000 Din. Nekaj njiv pri hiši, 1 travnik, 1 in pol orala polja. — Naslov pove IV. PODBOJ, Dole, p. Borovnica. 7702

Priporočilo! Z ogrevalnimi aparati TOPLodar, ki ste jih postavili v moji kavarni sem vsestransko zadovoljen. Prištedilo mi mnogo denarja, kuriva in nesnage ter grejejo v splošno zadovoljnost, zato jih zlasti mojim tovarišem kavarnarjem in restavratorem toplo priporočam. Aleksander Klesč, lastnik Velike Kavarne in predsednik Zdruga gostilničarjev in kavarnarjev, Maribor. — Naroča se: "Jugometalija", Ljubljana, Kolodvorska ulica 18, ali R. Nipič, in drug, Maribor. 7589

PREKLIC. Podpisana preklicujem, kar sem dne 29. oktobra 1923 trdila o Franciški Sonc, češ, da ima nedopustno razmerje z mojim možem, ter izjavljam za neresnično, in se ji zahvaljujem, da je opustila sodno zasledovanje. Črnuče, 2. decembra 1923. **Frančiška Marija DOBNIKAR.**

»PESMI« Sedem moških zborov (4 obhajilne in 3 velikončne) z devoli. Knez škof. ordinar. Ljubljana, št. 3550-17 oglašil in založil Zdravko FERLICH, Loka pri Zid. mostu. Cena partituri 15 Din. Denar se vnaprej pošlje ter priloži za poštino 50 par. Naroča se edino pri založniku. 7469

PIANINO ponudite **»PIANINO«** na upravo "Slovenca" pod šifro "NAJEM" Ponudbe pošiljate na upravo "Slovenca".

Ugodna prilika za nakup božičnih daril! **A. ŽIBERT** modna trgovina v Prešernovi ul., naznanja cenj. občinstvu, da prodaja, dokler traja stara zaloga, razno ZIMSKO MODNO BLAGO po globoko znižanih cenah. — Posebno priporoča: moške in ženske triko-perilo, pletene jopice, nogavice, čepice, rokavice, žepne robce, kravate, moške in ženske srajce, razna švicarska vezena in itd.

NA DROBNO! NA DEELO! PRODAJ popolnoma nov STROJ ZA IZDELAVANJE ZAREZANE CEMENTNE strešne opeke — Ogleda se: Ljubljana, Galjeva št. 9, pri dolejškem kolodvoru.

BUKOV OGLJE nudi najceneje H. SKALA, Ljubljana, Mirje štev. 4. 6836

Zastrupljajte **podgane** z novoizumljenim, sigurnim **"Ratolom"** Dobi se v lekarnah in drogerijah. Izdeluje Ondalek Ratol Veterinarni kem. d. d. Zagreb, Blijenička cesta 21.

Narcissus tov. papirnate robe, Zagreb, Nova c. 79. Oferiramo ozadja za koledarje, dnevne bloke: slovenske, hrvatske in v cirilici po brezkonkurenčnih tovarniških cenah.

Najboljši premog, drva in oglje KUPITE najceneje pri DRUŽBI ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg štev. 8, telefon štev. 220. 2447

KURJA OČESA odstrani v štirih dneh zamačeno **BURGIT** Tokom 16 let milijonkrat preizkušeno. Dobite ga v lekarnah, drogerijah in zadebn. trgov.

Smrekove storže, HRASTOVE JEZICE in OREHE kupuje »FRUCTUS, d. z. o. z. Ljubljana, Tabor štev. 2. 7756

NAPRODAJ JE tovorni AVTO znamke "Praga", 3-tonski, s popolnoma popravljenim strojem. Ponudbe je poslati do 16. decembra 1923 na "Gasilno in reševalno društvo" v Kamniku.

Zimske suknje priporoča po zelo ugodnih cenah **OBLAČILNA INDUSTRIJA A. KUNC :: Ljubljana,** Gosposka ulica štev. 7. OBLASTV. AVT. CIV. INŽ.

A. ŠTEBI tehn. pisarna, LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a (v palači Ljublj. kred. banke). Projektira elektr. centrale, posvetejuje obične in privatnike ter daje stroj. mnenja.

Kanarčke prist. v hanoarje, ki izvrstno poje pasma Seferl. — Gena komad 200, 250, 300 Din, samice 50 Din razprodaja na vse strani **Franjo Smahna** Ljubljana, Mestni trg štev. 10.

Montažo za Alarm-aparate zoper vlom **Sistem Litwin je prevzela** elektrotehnična tvrdha **Leopold Trautnik** LJUBLJANA, Sv. Petra c. 25 **Na željo strokovnjaški obisk**

HALO! ČUJETE? HALO! Svetujem Vam, da ja ne kupite preje **emajlir. kuhinjske posode**

predno si ne ogledate blago od NOVO-DOSLE PARTIJE v veliki izbiri pri **»FORTUNA«** trg. dr. BIZJAK in Comp., Ljubljana, Krekov trg 7-8 (poleg Mestn. doma). Engross — Konkur. cene — En detail

Pek "Diamalt" Fabrikat Hauser & Sobotka, Beč-Stadlau, 25 letno najbolje pekarsko sredstvo predvorne kakovosti dobite zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo **Eduard Bužanec, Zagreb.** Strossmayerova 10. — Brzjavni naslov: Diamalt, Zagreb.

Ceno češko perje 1 kg sivga skublj. 65 Din, polbelega 80 Din, belega 90 Din, boljšega 100 in 120 Din, mehkega kot puh 150 in 180 Din, najbolj. vrsta 225 Din. Pošilja prosto car. proti povzetju od 200 Din višje prosto poštnine. Zamena in vrnitev dovoljena. Vzorci zastoni. Dopisi le na Benedikt SACHSEL, Lobež št. 159 pri Plzinu, Češka. — Poštni paketi iz Češke v Jugoslavijo rabijo okoli 14 dni.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke: (Objava 4 dinari.)

BAKRENO KOTLARSTVO: "Jugometalija", Kolodvorska ulica št. 18, dvorišče. **ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE** Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30. Jože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko. **KLEPARJI:** Remžgar & Smerkol, Florjanska ul. 13. Korn I., Poljanska cesta štev. 8. **KONC. AKUMULATORSKO PODJETJE:** Ivan Hebel, Ljubljana, Gosposvetska cesta štev. 14. **STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:** Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje štev. 2.

IVAN JAX IN SIN GOSPOSVETSKA C. 2. - LJUBLJANA **Šivalni stroji** 10 letno garancijo

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu, Ustanovljena l. 1867. Došlo je ravno kar večje število strojev za vsako obrt. Vozenje poučuje brezplačno. Pisalni stoji Adler. Ceniki zastojni in fran. kolesa iz prvih tovarnih obrkopp, Styria, Welfenrad in moto rete na prvo kolo.

INŽ. M. MIHOR TEHN. PISARNA — ZASTOP. TVORNIC LJUBLJANA, SLOMSKOVA ULICA 7 Projektuje, dobavi, ocenjuje in preizkuša

STROJE strojne naprave, orodje, žel. konstrukcije, transportne in industrijske naprave. Nudi tudi ugodno PRODAJO ali NAKUP "or opremljenih priloge iz to- in inozemstva za vsake vrste na prodaj stojalnih, dobro ohranjenih rabljenih strojev.

Čreva Imam v zalogi VSEH VRST ČREVA po najnižjih dnevnih cenah. Prvo domače podjetje v Ljubljani. Priporočam se vsem mesarjem in gostilničarjem.

FRANC ZUPAN, črevar, LJUBLJANA, Mestna klavniča.

VINO! Radi selitve kleti oddam 100 hl dobrega štajerskega vina pod lastno ceno, liter 22 in 23 K iz kleti Spod. Šiška. Vino prodam od 100 litrov naprej. — Josip SCHREY, Ljubljana, Sodna ulica 2, II. nadstropje.

NAJVEČJA ZALOGA elektro-motorjev bakrene žice v vsaki debelini, Bergmannovih cevij, ter vsakovrstnega instalacijskega materiala po najnižjih tovarniških cenah, dobavljata takoj O. N. MAZURAN in COMP., Ljubljana, Dunajska cesta 33. Telefon štev. 13, 223, 366, 534.

THE REX & CO., Ljubljana, GRADIŠČE ŠTEV. 10.

napravite ZA BOŽIČ svojim dragim z nakupom prvovrstnega PISALNEGA STROJA, ki ga dobite na obroke pri

THE REX & CO., Ljubljana, GRADIŠČE ŠTEV. 10. Telefon 268. 7051 Telefon 268.

Glavno skladišče in delavnica tvrdke Friedrich i Haaga, Maschinenfabrik Wien **Prag** Glavno zastopstvo ZAGREB, Rackoga ul. 1a. Vse naprave za mesarje, klobasničarje in tvorničarje salam. Stalno veliko skladišče strojev in sestavnih delov. Brušenje izvršuje takoj in poceni

MEHANIČNA DELAVNICA: pisarno, računske, razmnoževalne in druge pisarn. stroje popravila in prenavlja Ludovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1. **PARNA PEKARNA:** Jean Schreva nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče štev. 5. **SPEDIČIJSKA PODJETJA:** »Čehoslavijska« d. d., Sodna ul. 3. Tel. 463. Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7-9. **TRGOV. Z DEZNIKI IN SOLNČNIKI:** Mikuš L., Mestni trg 15. **TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:** Fran Erjavec, pri »Zlati lopatic, Valva-zorjev trg štev. 7. **ZALOGA POHISTVA:** F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta štev. 17.

ABADIE Glavna zaloga cigaretnega papirja in vseh vrst **ovojni papir** A. Lampret, Ljubljana, Krakov trg 10

TRGOVCI! Kupimo cele partije manufakturnega blaga tudi od gg. trgovcev z dežele proti takojšnjemu prevzetju in plačilu. — Ponudbe pod »PARTIJE« na upravo "Slovenca". 7664

POZORI **Prodaj posestvo** iz proste roke v Dravljah pri Ljubljani 17 orolov njiv, travnikov in gorza. Več pove Jož. Pečnik, Dravljice št. 16. 7732

USTANOVLJENA LETA 1869. **TVRDKA R. MIKLAUC** Ljubljana — Lingarjeva - Medena ulica in Pred škofijo

priporoča svojo bogato zalogo **v moškem blagu**

kakor SUKNU, ŠEVIJOTU za povrhnjke in raglane, KAMGARNU za obleke in modne blače, DOUBLE-MOHA za zimske suknjice in povrhnjke. Solidna postrežba! Znižane cene!

!!! AUTO !!! BENCIN PNEUMATIKA OLE VSA POPRAVILA MAST IN VOZNE

JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

KISELJAK ZAGREB BEOGRAD Ilica št. 69. Balkanska ul. 25. Tel. 18. Tel. 30-05. Brzjaviti: »Stroj« Zaloga: MATERIJALA za ozko-trne, industrijske in državne železnice.

Za Miklavža in Božič

je za naše slov. hiše že od davnih dni najprimernejše

darilo

naša že 24. leto izhajajoča

Družinska Pratika

s podobo sv. Družine

Sezite po njej, dokler je v zalogi

Preprodajalci znaten popust

Pozor!

Ne pozabite na ugoden nakup

Pozor!

božičnih in n. voletnih daril

Krasna izbira volnenih površnih jopic, jumperjev, rokavice, nogavice itd. Trikotaja vseh vrst. Velika zaloga moškega, damskega in otroškega perila ter raznih krav, posebno samoveznic pri IGNAČIU ZARGI, LJUBLJANA Sv. Petra cesta 3.

Za božič!

Priloga po najnižji cen vsakovrstne kandle, kakor tudi sladkorne obeske za božična drevesca

„MANA“ - tovarna kandelov v Ljubljani
Rimska cesta 6.

Ravnokar dospeli benečanski šalji! — Crepp de Chine po konkurenčnih cenah m 118 Din

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS
Ljubljana, Mesni trg 19.

Stroji za pletenje

kakor tudi VSE POTREBŠČINE od najpoznatejših tvrdk, kot: VILH. BARFUS, APOLDA — FELIX LEDERER, WIEN — FRITZ SCHUSTER, CHEMNITZ — SANDER & GRAFF, CHEMNITZ — v največji izbiri, po zmernih cenah pri samozastopniku za Jugoslavijo

ALFRED KOZMA, Osijek 1, Županijska št. 42.
IGLE VSEH ŠTEVILK vedno v zalogi.

PAPIR in pisalne potrebščine.

„Jadran“, Dane Singer in drug

ZAGREB, Frankopanska ulica 8 in Prilaz 31.

PAPIR in PISARNIŠKE POTREBŠČINE na debelo. — LASTNA TOVARNIŠKA IZVRŠITEV: TRGOV. KNJIG, NOTESOV — PREPISNIH KNJIG — ZVEZKOV — RACUNSKIH KNJIG — RISALNIH BLOKOV — KORANDOLI in SERPENTIN (zmajev) — REGISTRATORJEV in FASCIKLJEV za ureditev spisov. — BOŽIČNI NAKIT v veliki izbiri. 6641 A

Jugosl. importno in eksportno podjetje Ing. R. Pečlin

Stroji za vsako industr., lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobili in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrha. Tovarna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine F. Farit izdeluje vse predmete iz litega železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Maribor Trubarjeva ulica 4. Telefon Interurban št. 82.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za franciskansko cerkvi v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 130,000.000.—

Cenj. občinstvu priporočam svetovno znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremanih za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vezenju brezplačen. Isto tam naštanka, srajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače, devijarje, sediarje, gumbi, žlice, noži. Na veliko in malo. Veletna garancija. Cene najnižje.

Specialna trgovina perila

HED. ŠARC

LJUBLJANA

Selenburgova ul. 5.

Priporočai:

Platno in tkanino za rjuhe; šifon; neter namizno perilo brisalke žepne rute itd. najbolj-ših znamk Švicarska vezena.

Najmoderneje urejena pralnica in likalnica.

Hazni vozovi

v zalogi in v delu izvršujem po naročilu novo in popravila in tudi samenj.

M. Ložar

izdelovatelj vsakovrstnih voz
Dra ome. št. 40, p. Domžale.

Gradbeno podjetje
Arhitekti

V. KRAINER & Co.

Jesenice. (Gorenjsko).

Stavbna vodstva:

Ljubljana, Domžale, Zagreb.

Izvršuje privatne in industrijske stavbe, proračune, načrte, cenitve, poselni: : oddetek za arhitekturo. :

E K T

Najboljše toaletno milo kr. dvornega dobavitelja se dobi povsod.

Glavna zaloga:

A. LAMPRET

LJUBLJANA

Krakov trg 10

Poču

dovito nizkih cenah kupite letos volneno blago za ženske in suknje za moške obleke, in tudi vso drugo

manufakturno rabo v veletrgovini R. STERMECKI, Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošna pomanjkanja denarja treba povsod štediti in je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. STERMECKI.

Denar za Božič

prihranite, če kupite za obleke OŠTANKE MOŠKEGA in ŽENSKEGA BLAGA pod lastno ceno pri:

LENASI & GERKMAN, Ljubljana

Arhitekt in mestni stavbenik

Viljem TREO

Ljubljana Gosposvelska cesta 10. Telef. inter št. 103. Ustanov. leta 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst in izvršuje načrte in proračune.

PRESELITEVI!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

„Vzajemni posojilnici“

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 %.

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 %, vez. tudi po 6 1/2 %.

In višje po dogovoru. Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbno dejniške družbe hotela „Union“ v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova lapa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se naloži lahko tudi po poštini položnicah.

Odon Koutny

specialna trgovina

z orodjem, stroji in tehničnimi potrebščinami vlijudno naznanja, da se je preselila na Aleksandrovo cesto št. 7 (vokal Bethovnovc ul.) ter prosi svoje cenicne odjemalce nadaljne naklonjenosti.

Naznanilo.

Vlijudno naznanim, da do preselitve v novi lokal v Selenburg, ul. 1, sprejemam vsa naročila za čevlje po meri in popravila vsake vrste, ako ravno čevlji niso kupljeni ali izdelani pri meni, v provizoričnih prostorih na Poljanskem nasipu 40, II. nadstr. (stara cukrarna), kjer se nahajam z delavnico in zalogo čevljev.

Franc Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvila in trgovec s čevlji
Ljubljana

Pisalne stroje na obroke

The Rex Co.

Telefon 268.

Ljubljana

Gradišče 10.

Večika zaloga!

Poljedelski stroji

prvovrstne izvršitve naravnost od proizvajalca

Wöllersdorfer-Werke A. G.

Wien I., Schwarzenbergerplatz 3

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D. V LJUBLJANI

ZVONARNA

ustanovljena leta 1767, dobavlja priznane prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahlevajte cenik!

Ložar & Bizjak

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 20

Priporočava najfinejše zimske suknje, kožuhe, raglane, dežne plašče, nepremočljive lovske pelerine iz tirolskega sukna (Erlingenloden) usnjate jopice, raznovrstne obleke za gospode in dečke, klobuke, čepice perilo. Obleke po meri izdeluje po najnovešem kroju.

Izgotovljene obleke za gospode,
dame in otroke**SAMO SELENBURGOVA ULICA 3**Izgotovljene obleke za gospode,
dame in otroke**ZNIZANE CENE!****ZA BOŽIČ****GRICAR & MEJAC****KEKSI
PREDECENCI****CAJNO PECIVO
OBLATI**vsi izdelki iz Rožaške Slatine
direktna detajlna prodaja
v parni pekarni**Viljem Bizjak, Gosposvetska cesta.****Prva slov. zidarska zadruga v Ljubljani,**

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Pišarna v Ljubljani, Tržaška cesta šte. 2. — Tehniško vodstvo po
oblastveno avtoriziranem gradbenem inženirju. — Projektira in
izvršuje vsa v stavbeno in inženirsko stroko spadajoča dela.

Delo solidno

7314

Cene konkurenčne.

Braća Frank

Ustanovljeno 1854 Zagreb, Sajmište trg št. 2 Telefon št. 22-70

**Veletrgovina
manufakturnega blaga**

Glavno zastopstvo in zaloga.

**Cannwalder Baumwollspinn-Fabrik
Cannwald-Wien**Zaloga prvovrstnega platna ter šifona,
batisa, gradia, keperja in ripsa za perilo**Slaven**

d. d.

**Zagreb
Ilica 52**knjižarna, tiskarna
in veletrgovina pa-
pirja in pisalnih po-
trebščin.PRIPOROČA p. n. gg. odvetnikom, občinskim,
državnim in zasebnim uradom svoje bogato
skladišče: Vse PISALNE POTREBŠČINE —
TRAKOVE za pisalne stroje — KARBON- in
INDIGO-PAPIR — ŠAPIROGRAF-aparate in
valjce — KONCEPTNI in KANCLIJSKI papir
— KUVERTE — PAPIR za pisalne stroje —
PAPIR v mapah — PIVNIK — REGISTRA-
TORJE — MAPE za shranjevanje spisov. —Prevzema vseh vrst tiskovine v izvrševanju po
najnižjih cenah. 6641 B**Pozor!****Pozor!**Podpisana tvrdka vljudno naznanja slavnemu
občinstvu, da sprejema odslej**vsakovrstno žensko in moško
perilo, dalje posteljno
in namizno perilo****v pranje in likanje**

Istotako se sprejema:

= perilo samo v pranje in sušenje =

Sprejema se vsak dan in sicer v podružnici

v Selenburgovi ul. 3 in tovarni Poljanski nasip 4

Za mnogobrojna naročila se priporoča z velespoštovanjem

tovarna Jos. Reich Ljubljana**Premog****Drva****Oglje****Excelsior - cement****1. strešna lepenka****najboljši! // najcenejši!**

pri

„Impex“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Telefon 70, 349.

Manufakturo in usnjevseh vrst, najbolje kakovosti, po naj-
nižjih cenah dobite v trgovini»DANICA«, Majzelj & Rajšelj,
Ljubljana, Turjaški trg šte. 1.**Gradbeno podjetje****ing. Dukić in drug**

Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

**Bronaste zvonove
vlija**najceneje in z do-
bavnim roko do
2 do 5 mesecevZvonarna in livarna
St. Vid nad Ljubljano.**Kupujem vsakovrstne su-
rove kože**

po najnižjih dnevnih cenah.

Prodajam usnje

od najfiniših do najnavadnejših vrst.

Sprejemamv obdelavo vsakovrstne surove kože
po zmernih cenah.**ANDREJ OMERZA**

trgovina z usnjem in surovimi kožami.

LUKOVICA pri KAMNIKU.**Čisti, podgane, stenice, šcurki**
na vašem domu mora poginiti, ako porabite
mojo najbolje prečiščeno in splošno hvaljeno
uređeno, kot proti poljskim in bišnim mišim
Din 7-50, za podgane Din 7-50, za šcurke Din 10, za
stenice Din 7-50 uničevalac moljev Din 8 — proti
mršom Din 7-50, mazilo proti nsem ori ljudem
Din 4 — in živini Din 4 —; za uši v obliki in ve-
liku Din 7-50; proti mršom na sadju in zelenjavi
proti mravi Din 7-50. Pošlita po povzetju
Zavod za eksport „ARTES“ kemijski laboratorij
M. Jüster, Petrinjska ul. 3, Zagreb 39,
Trgovcem pri večjem odjemu popust.**UNITED STATES
LINES****v NEW-YORK** iz Southamptona - Cherbourg
Leviathan

15. decembra,

Iz Bremena čez Southamptona in Cherbourg v New-York

George Washington

12. decembra

Pres. Arthur
Pres. Roosevelt23. dec.
12. dec.America
16. jan.

3. januarja

Odhod iz Southamptona in Cherbourg 1 dan pozneje.

Vse podrobnosti pri naslednjih naslovih:

UNITED STATES LINES

Zastopsiva:

Beograd: Palata Beogradske Zadruga, Preko Hotel Bristolja,
Zagreb, Središnje Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga,
Mihanovičeva ulica 2, Preko puta »olodvora,
Ljubljana, Brodarstvo Zjedinenih Ameriških Držav, Du-
najska cesta 29.
Sarajevo, Savez Hrvatskih Seljačkih zadruga za Bosnu i
Hercegovinu, Aleksandrova ulica 52.
Sušak, Banka za Pomorski v.**Šivalne stroje
EXCELLA**najcenejši
izdelek
kupite
najceneje
pri tvrdkiZa Božič in
Novo leto
10%
popusta**Jos. Gorec**

Ljubljana, Palača Ljubljanske kreditne banke

Wertheim - blagajneza vzidanje, vloma- in ognjavarne, v vsakem stanovanju oziroma
prostoru z majhnimi stroški nevidno namestljive, v 6 različnih
velikostih dobavlja in popis s cenikom brezplačno razpošilja

Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Provizijski zastopniki naj se javijo!

Trgovina**ženskih rut (robcev)**

na debelo

Mars d. d.**poslovodja Ignjat Fleusser, Zagreb**
podaljšana hatzova**Zadružna Gospodarska banka d. d.**

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“).

Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čkovnega urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 39.080.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost z: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

Božična in novoletna darila!

**reklamna prodaja
oblačilnega blaga**

Vsled prevzema trgovine
flanel, zefirji, žensko in moško volneno blago, barhenti, tiskanine, sukno in vsa druga manufaktura.
Specialna zaloga belega blaga, platno, šifoni, kotenine posteljnine in vseh podlog za krojače in šivilje.
Zimsko blago, kakor barhenti, sukno za zimske suknje in ženske plašče radi pozne sezije po izredno znižanih cenah.

Veliko ostankov po vsaki sprejemljivi ceni.

Prepričajte se! Manufaktura Najnižje cene!

Kodrič & Potokar

preje I. & V. Vokač, (Hermes)

pri Zmajskem mostu, ozadje nekdanje Mahrove hiše za vodo.

**Zajamčeno popravljeno
LOKOMOBILI**

Lanz-Wolf, izdel. L. 1914-22

HP	HP	Novi
10-15	90-120	26-42
15-20	100-130	30-50
20-25	120-170	40-65
25-30	130-190	50-80
30-40	150-200	70-100
40-50	170-230	100-140
50-60	200-300	120-170
60-70	300-400	140-190
75-85	400-500	170-210
80-100	500-600	200-300

Prvo vrstno generalno popravljeno. Preizkušeno. Enoletno tovarniško jamstvo. Popolna montaža. Oglejte si našo stalno zalogo

**Motorji na sirovo olje
in benzin od 5-50 KS**

Braća Fischer d. d.

Zagreb, Partovčak 5.

Zaloga klavirjev

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stiglitz itd. — Tudi na obroke

Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5.

MODERNI MLIN ZA MLENJE SOLI IN DRUGIH DIŠAV

DINIČ, TOT in Komp. v Novem Sadu

nudi vsako množino

najceneje mlete kuhinjske soli

kakor tudi KAMENE SOLI (v zdrobu) po najnižjih cenah. Naš najmodernejši mlin, velike kapacitete, nam daje možnost, da moremo vsako količino takoj dobaviti. — Izvršujemo tudi redne velike dobave. — Za najčistejšo kvaliteto prevzamemo vse garancije.

**Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija**

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko

Havre-New York samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:

Ivan Kraker,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Šentjanski premog

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po originalnih cenah premogovnika v celih vagonih pošiljkah

»Prodajni urad šentjanskega premogokopa«

AND. JAKIL, Ljubljana, Krekov trg 10.

Glad i drug
preje

FILIP HAAS I SINOVI

Jelačičev trg 28

ZAGREB

Prvo nadstropje

Na debelo

Na drobno

Preproge

Garniture
za mize in postelje

Tekači

Zavese

Tkanine za pohištvo

Volnena preginjala

Zastori

Koci

Stôres

Posteljne odeje

Zimska sezona!

Oglejte si pri izbiranju obleke krojaški salon

ANTON PRESKER

Sv. Petra cesta šte. 4.

Izdeluje obleke po najnovejši modi. Moško blago, izgotovljene obleke in suknje vedno v zalogi. Istotako klobuki, športne čepice itd.

Cene solidne!

Postrežba točna!

Vse kar prinaša

današnja moda

za dame in gospode

razstavlja 8. in 9. decembra

P. MAGDIČ, LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

**Trgovina s papirjem
A. ZESCHKO**

se je **preselila** iz Stritarjeve ulice v isto hišo

na **Cankarjevo nabrežje**, in sicer v bivše prostore tvrde Breznik & Fritsch.

Ustanovljena leta 1838.

Vplačana akcijska glavnica Lit. 20.000.000.—

Jadranska zavarovalna družba

(Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu)

Generalni zastop v Ljubljani.

(Ravnateljstvo v Zagrebu)

naznanja, da se je preselila iz dosedanjih prostorov v lastno poslopje v Beethov-novo ulica šte. 4.

SKLEPA:

1. Požarna zavarovanja.
2. Življenska zavarovanja.
3. Neizgovorna in jamstvena zavarovanja.
4. Zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma.
5. Transportna zavarovanja.
6. Zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.
7. Zavarovanja proti škodam po toči.

Najnižji tarifi.

Zastopstvo v vseh krajih Slovenije.

Takojšnje izplačilo škod.

OSRAM NITRA

to znamko mora nositi žarnica

Izdatna razsvetljava poveča ostrino in hitrost vida.

OSRAM NITRA

OKRASKI ZA BOŽIČNO DREVO

božične svečice, jaslice, razglednice za božič in novo leto, kupite na debelo najceneje pri trdnici IVAN BAHOVEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 7. 7486

Pohištvo

naročite najceneje pri
ERMAN & ARHAR
MIZARSTVO — ŠT. VID št. 4 nad Ljubljano. — Zaloge «A. Z. PANJEV»
Zahtevajte ceniki!

Suhe slive

nudi vsako količino po najnižji ceni
Franc Matheis-ovi nasl.,
BREZICE OB SAVI.

Priporoča se nakup najboljših

FAFF

šivalnih strojev.

s 15let. izkuštvom. Prodaja na obroke!
Solidne cene! Dobe se le pri trdnici

IGN. VOK - Ljubljana

Podružnica v NOVEM MESTU

Zastopniki se sprejmejo!

Inserirajte v „Slovenca“!

Pazi!
Aleksandrova c.
št. 12.

Pazi!
Aleksandrova c.
št. 12.

Kljub vsemu

SO

moške obleke, raglani, zimske suknje,
jopiči za lov in šport i. t. d. pri trdnici

J. MAČEK

najboljše kakovosti in najcenejše.

Oglejte si brezohvezno največjo zalogo v trgovini!

Dobavitelj državne železnice.

V palači Mestne hranilnice

Snoj & Modic

manufakturna trgovina

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega blaga
ANGLEŠKEGA in ČESKEGA izvora

za dame in za gospode

po znatno znižanih cenah

za božična in novoletna
darila.

Prešernova ulica št. 3

RAZSTAVA

okusnih božičnih predmetov
za dame in gospode

Aleksandrova cesta 3. I. nadst.

nad trgovino KETTE

celi dan otvorjena do 9. h zv.

Dralle-jeva „Illusion“

v svetilniku.

Cvetlične kapljice brez
alkohola čudovito naravne.
Kapljica zadošča.

Šmarnice,
vijolice,
vrtnice,
španski,
bezeg,
heliotrop,
popiji (tro-
pični mak)
itd.

Glavna zaloga za preprodajalce:

„Isis“ d. d. odd. Jurij Dralle, ZAGREB,
Palmotičeva ulica št. 66.

Médicinal - Konjak

Zahtevajte samo! Zahtevajte samo!

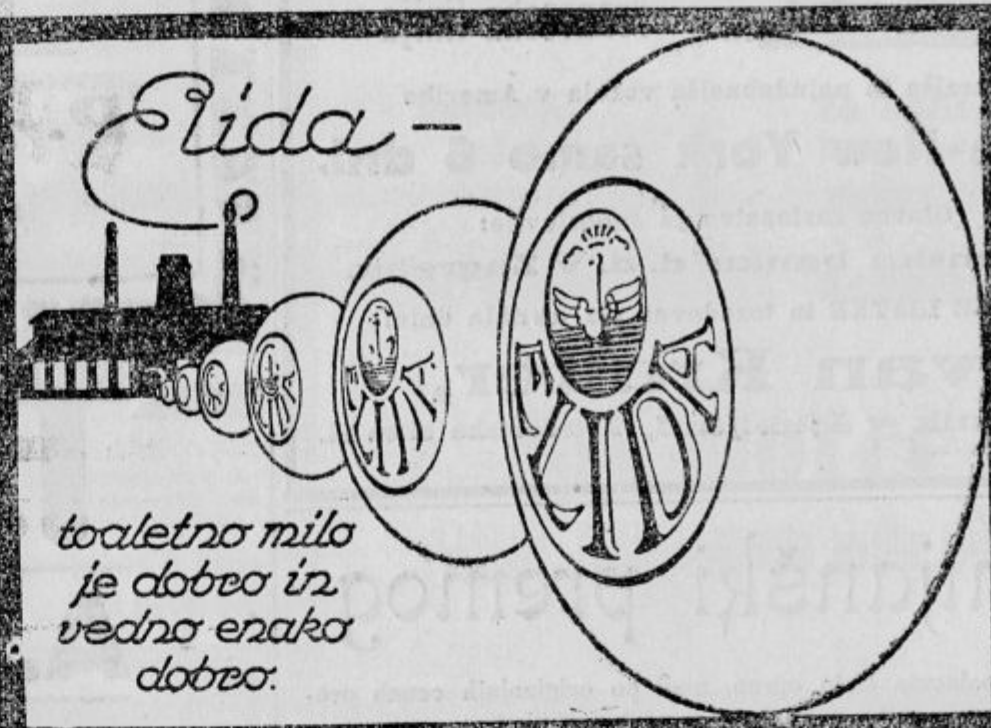
Médicinal-Konjak z modrim križcem
Jamaica-Rum z modrim križcem
Konjak-Rum z modrim križcem
Clirone-Rum z modrim križcem
Médicinal-Pelinkovac z modrim križcem
Najfinejše krem likerje z modrim križcem
Slivovko in brinjevec z modrim križcem

„ALKO“ LJUBLJANA

Médicinal - Konjak

Médicinal - Konjak

Elida -

toaletna mila
je dobro in
vedno enako
dobro.

Banka za trgovino, obrt

Delniško
društvo

in industrijo

Delniško
društvo

Jelačićev trg 4 **ZAGREB** (lastna palača)

Delniška glavnica z rezervami Din 28,000.000.— (K 112,000.000.—).
Telefon 2—85, 7—96, 11—94 in 15—54.

Brzojavke Trade i Trgovanka.

Podružnice Koprivnica, Ruma.

Afilirani zavodi v vseh večjih trgovskih središčih Jugoslavije.

Direktne zveze s prvorazrednimi bankami v celi Evropi ter Ameriki.
Prejema vloge na knjižice in na tekoči račun po najkulantnejem
obrestovanju.

Eskomptira menice in devize.

Financira in ustanavlja obrtniška, trgovska in industrijska podjetja.

Kupuje in prodaja valute, devize in vrednostne papirje.

Podeljuje predujme na vrednostne papirje.

Borzna naročila izvršuje kulantno in točno.

Izdaja čeke in kreditna pisma ter izvršuje izplačila na temelju akre-
dita na vsa tu- in inozemska mesta.